

דער בריוו צו די יידן (מאמינים אינם משיח)

Hebrews

א נאכדעם ווי ה' האט פארצייטנס אין אפט מאל און אויף
oif un mol oft in fartsaitens hot Hashem vi nochdem
 on and times often in ancient days had Hashem as then

פארשיידענע אופנים גערעדט צו אונדזערע אבות אין די נביאים,
neviim di in avot undzere tsu geredt oifanem farsheidene
 prophets the in fathers our to spoken ways various

ב האט ער אין די דאזיקע לעצטע טעג גערעדט צו אונדז אינם זון, וועמען
vemen zun inem undz tsu geredt teg letste dozike di in er hot
 whom Son in the us to spoken days last these the in He has

ער האט באשטימט פאר א יורש פון אלעם, דורך וועמען ער
er vemen durch alem fun yoresh a far bashtimt hot er
 He whom through everything of heir an for appointed has He

האט אויך באשאפן די וועלט, וועלכער, זייענדיק די אפשפיגלונג פון
fun opshpiglung di zaiendik velcher veltn di bashafen oich hot
 of reflection the being who world the created also has

זיין הערלעכקייט און דאס אויסדריקלעכע געשטאלט פון זיין מהות,
mahut zain fun geshtalt oisdrikleche dos un herlechkeit zain
 essence His of likeness express the and glory His

און האלט אויף אלץ מיט דעם ווארט פון זיין מאכט, ווען ער האט
hot er ven macht zain fun vort dem mit alts oif halt un
 has He when power His of word the with all things up hold and

געמאכט א רייניקונג פון אונדזערע זינד דורך זיך אליין, האט זיך
zich hot alein zich durch zind undzere fun reinikung a gemacht
 self has alone himself through sin our of purification a made

אנידערגעזעצט אויף דער רעכטער זייט פון דער (ג-טלעכער) מאיעסטעט אין
in mayestet g-tlecher der fun zait rechter der oif anidergezetst
 in magnificence divine the of side right the on sat down

די הויכקייטן; ווערנדיק אויף אזויפיל דערהויבענער פון די מלאכים
malochim di fun derhoibener azoifil oif verendik hoichkeitn di
 angels the from superior as much on becoming highest the

אויף וויפל דער נאמען, וועלכן ער האט געירשנט, איז חשובער פון
fun choshuver iz geyarshent hot er velchen nomen der vifel oif
 than eminent is inherited has He which Name the how much over

זי. ווארום צו וועמען פון די מלאכים האט ער ווען נישט איז געזאגט:
gezogt iz nisht ven er hot malochim di fun vemen tsu vorem zei
 said has not when He has angels the of whom to because them

דו ביסט מיין זון, איך האב דיך היינט געבוירן? (תהלים ב, ז.)
z b Tehilim geboiren haint dich hob ich zun main bist du
 7 2 Psalms fathered today you have I Son my are you

1 In many and various drakhim (ways) Hashem in amolike times (olden times) spoke to the Avot by the Nevi'im.

2 At the Ketz HaYamim, Hashem spoke to us by HaBen, whom He appointed Bechor of the Bechorah, Yoresh Kol (Heir of All Things), through whom also Hashem BARAH ES HASHOMAYIM V'ES HA'ARETZ; **3** Who being the Shekhinah zohar (brilliance) of Hashem and the exact impress and demut of Hashem's essential nature, being, and reality, and sustaining everything by his Dvar HaKo'ach, after he made tihur (purification) of chatta'im (sins), sat down at LIMIN (the right hand) of the Majesty on High. **4** He had become as much superior to the malachim as ha-Shem (the Name) Rebbe, Melech HaMoshiach has inherited is more fest (excellent) than theirs.

5 For to which of the malachim did Hashem ever say, BENI ATAH, ANI HAYOM YELIDTICHA (My Son you are; today I have become your Father)? And again, ANI EH'H'YEH LO L'AV V'HU

און ווידער:
vider un
 again and

איך וועל זיין צו אים א פאטער,
foter a im tsu zain vel ich
 Father a him to be will I

און ער וועט זיין צו מיר א זון? (שמואל ב ז, יד.)
id z b Shmuel zun a mir tsu zain vet er un
 14 7 2 Samuel Son a me to be will he and

¹ און ווידער, ווען ער ברענגט אריין דעם בכור אין דער וועלט, זאגט ער:
er zagt velt der in bchor dem arain brought er ven vider un
He says world the into firstborn the into brings He when again and

און זאלן זיך צו אים בוקן
buken im tsu zich zolen un
worship Him to themselves should and

אלע מלאכים פון ה'. (תהלים צז, ז.)
z tsz Tehilim Hashem fun malochim ale
7 97 Psalms Hashem of angels all

² און בנוגע די מלאכים זאגט ער:
er zagt malochim di benegeie un
He says angels the about the and

ער מאכט זיינע מלאכים ווינטן
vintn malochim zaine macht er
winds angels His makes He

און זיינע משרתים — א פלאם פייער; (תהלים קד, ד.)
d kd Tehilim faier flam a meshoresim zaine un
4 104 Psalms fire flame of a servants His and

³ אבער אין באצוג אויף דעם זון:
zun dem oif batsug in ober
Son the on with regard to in however

דיין טראן, א ג-ט, איז פון אייביקייט ביז אייביקייט,
eibikeit biz eibikeit fun iz G-t o tron dain
forever until forever of is G-d o throne Your

און א סקעפטער פון יושר איז דער סקעפטער פון דיין
dain fun skepter der iz yoisher fun skepter a un
your of scepter the is righteousness of scepter a and

קעניגרייך.
kenigraich
kingdom

⁴ דו האסט ליב געהאט גערעכטיקייט און געהאסט רשעות,
ishes gehast un gerechtikeit gehat lib host du
wickedness hated and righteousness had love have you

צוליב דעם האט דיך ג-ט דיין ג-ט
G-t dain G-t dich hot dem tsulib
G-d your G-d you has that on account of

געזאלבט מיטן אייל פון פרייד איבער דייע חברים.
chaveirim daine iber freid fun eil miten gezalbt
companions your above gladness of oil with the anointed

(תהלים מה, ז, ח.)
ch z mh Tehilim
8 7 45 Psalms

דו, האר, האסט אין אנהויב געגרונטפעסטיקט די ערד,
erd di gegruntfestikt onhoib in host Har du
earth the founded beginning in have L-rd You

און די הימלען זענען די ווערק פון דייע הענט;
hent daine fun verk di zenen himlen di un
hands your of work the are heavens the and

⁵ זיי וועלן פארלוירן ווערן, אבער דו בלייבסט;
blaiBST du ober veren farloiren velen zei
remain you however be perish will they

YIHEYEH LI L'BEN (I will be to Him a Father and He will be to Me as a Son)? ⁶ And again, when Hashem brings HaBechor into the Olam Hazeh, He says, "Let all Hashem's malachim worship him." ⁷ And of the malachim, Hashem says OSEH MALAKHAV RUCHOT MESHARTAV EISH L'HET (He makes his angels winds and his servants [i.e., ministering angels] flaming fire).

⁸ And Hashem says to HaBen, KIS'ACHA ELOHIM OLAM VAED SHEVET MISHOR SHEVET MALKHUTECHA (Your throne, O G-d, will endure for ever and ever, and the scepter of justice is the scepter of your kingdom).

⁹ AHAVTA TZEDEK VATISNA RE'SHA, AL KEN MESHAKHACHA ELOHIM, ELOHEICHA SHEMEN SASSON MECHAVERECHA (You loved righteousness and hated lawlessness; on account of this G-d, your G-d, anointed you with the oil of gladness more than your companions).

¹⁰ And, Atah Adonoi

¹¹ LEFANIM HA'ARETZ YASADETA UMA'ASEH YADECHA SHOMAYIM

(You L-rd in the beginning founded the earth and the heavens, the work of your hands); ¹¹ HEMMAH YOVEDU V'ATAH TA'AMOD V'KHULAM KABEGED YIVLU (They will perish but you remain and all

און אלע וועלן אלט ווערן, ווי א קלייד,
kleid a vi veren alt velen ale un
garment a like become old will all and

^ב און ווי א מאנטל וועסטו זיי איינרוקלען
ainviklen zei vestu mantl a vi un
roll up them will you cloak a as and

און זיי וועלן פארביטן ווערן,
veren farbiten velen zei un
be exchanged will they and

אבער דו ביסט (אלעמאל) דער זעלביקער,
zelbiker der alemol bist du ober
same the always are You however

און דייןע יארן וועלן ער נישט אויפהערן. (תהלים קב, כו-כח.)
chu-chch kb Tehilim oifheren nisht er velen yorn daine un
26-27 102 Psalms cease not it will years your and

^ב אבער צו וועמען פון די מלאכים האט ער ווען נישט איז געזאגט:
gezogt iz nisht ven er hot malochim di fun vemen tsu ober
said is not when He did angels the of which to however

זיך ביי מיין רעכטער זייט,
zait rechter main bai zits
side right my at sit

ביז איך וועל אנדערלייגן דייןע פיינט
faint daine aniderleigen vel ich biz
enemies your lay down will I until

פאר א פוסבענקעלע צו דייןע פיס? (תהלים קי, א.)
a ki Tehilim fis daine tsu fusbenkele a far
1 110 Psalms feet your to footstool a for

^ב צי זענען זיי דען נישט אלע רוחות משרתים, וואס ווערן געשיקט
geshikt veren vos meshoresim ruches ale nisht den zei zenen tsi
sent forth be who ministering spirits all not then they are

צו דינען די, וועלכע וועלן ירשענען די גאולה?
geule di yarshanen velen velche di dinen tsu
redemption the inherit will who those serve to

צוליב דעם מוזן מיר לייגן מער אכט אויף די זאכן,
zachn di oif acht mer leigen mir muzn dem tsulib
things the on attention more place we must that on account of

וואס מיר האבן געהערט, טאמער וועלן מיר אפפאלן. ^ב ווארום
vorem opfalen mir velen tomer gehert hoben mir vos
because fall away we will lest heard have we which

אויב דאס ווארט, וואס איז גערעדט געווארן דורך מלאכים, איז געווען
geven iz malochim durch gevoren gereedt iz vos vort dos oib
was is angels through become spoken is which word the if

פעסט, און יעדע עבירה און ווידערשפעניקייט האט באקומען א
a bakumen hot vidershpenekeit un aveire yede un fest
a receive did disobedience and transgression every and firm

גערעכטע פארגעלטונג, ^ב וויאזוי זשע וועלן מיר אנטרינען (א שטראף)
shτροφ a antrinen mir velen zhe viazoi fargeltung gerechte
punishment a escape we will then how penalty righteous

פארנאבלעסיקנדיק אזא גרויסע ישועה? וועלכע איז מתחילת אנגעזאגט
ongezogt maschils iz velche yeshue groise aza farnachlesikendik
announced at first is which salvation great such neglecting

געווארן דורך דעם האר און באשטעטיקט געווארן צו אונדז דורך
durch undz tsu gevoren bashtetikht un Har dem durch gevoren
through us to become confirmed and L-rd the through become

of them like the garment
they will wear out),

¹² KALVUSH TACHALIFEM
V'YACHALOFU V'ATAH
HU USHENOTECHA LO
YITTAMMU (Like clothing
you will change them and
they will be discarded,
but you are the same
and the years of you they
never come to an end).

¹³ And to which of the
malachim has Hashem
ever said, Sit at my right
hand until I put your
enemies as a footstool
for your feet? ¹⁴ Are
not all RUCHOT sharet
(ministering spirits, malachey
hasharet) sent out with
the shlichus (mission)
to do avodas kodesh
service as Hashem's klei
kodesh (ministers) on
behalf of the ones being
about to inherit Yeshu'at
Eloheinu?

2 In considering all
this, it is necessary
for us to pay far greater
attention bifraht (particularly)
to the things we have
heard, lest from it we
may drift away. ² For if
the Dvar Hashem which
was declared through
malachim became firmly
established and every
peyssha (transgression) and
averah (disobedience to the
commandment) received
a gemul tzodek (just
retribution), ³ How shall
we escape if we neglect so
great a Yeshu'at Eloheinu,

די, וואס האבן אים געהערט, ⁷ בשעת ה' האט דערויף מעיד
meyid deroif hot Hashem beshas gehert im hoben vos di
testify thereon has Hashem while heard Him have who the

געווען מיט אותות און מופתים און מיט פארשיידענע גבורות
gvuros farsheidene mit un mofsim un otot mit geven
mighty deeds various with and wonders and signs with was

און מתנות פון רוח הקודש, וואס ער האט אויסגעטיילט
oisgeteilt hot er vos Hakoidesh ruach fun matonus un
distributed has He which the Holy Spirit of gifts and

לויט זיין רצון. ⁷ ווארום די צוקונפטיקע וועלט, פון וועלכער
velcher fun velt tsukunftike di vorem rotsn zain loit
which of world future the because will His according to

מיר רעדן, האט ער נישט אונטערטעניק געמאכט אונטער מלאכים.
malochim unter gemacht untertenik nisht er hot reden mir
angels under made subject not He has speak we

¹ נאר עמיצער האט אין א געוויסער שטעלע עדות געזאגט, אזוי צו
tsu azoi gezogt eides shtele geviser a in hot emitser nor
to so said witness place certain a in has someone but

זאגן:

zogen
say

וואס איז א מענטש, אז דו זאלסט אים געדענקען? אדער
oder gedenken im zolst du az mentsh a iz vos
or be mindful him shall You that man a is what

דער זון פון א מענטש, אז דו זאלסט אכטונג געבן אויף
oif geben achtung zolst du az mentsh a fun zun der
for give attention shall You that man a of son the

אים? ² דו האסט אים אביסל קלענער געמאכט פון מלאכים,
malochim fun gemacht klener abisel im host du im
angels than made lower a little him have You him

מיט כבוד און הערלעכקייט אים געקריינט, ³ און אים
im un gekreint im herlechkeit un koved mit
him and crowned him glory and honor with

געשטעלט איבער די מעשים פון דייענע הענט: אלץ האסטו
hostu alts hent daime fun maisim di iber geshtelt
You have all hands Your of works the over placed

אונטערטעניק געמאכט אונטער זיינע פיס. (תהלים ח, ה-ז).
h-z ch Tehilim fis zaine unter gemacht untertenik
5-7 8 Psalms feet his under made subject

ווארום אונטערטעניקנדיק אלץ צו אים, האט ער נישט איבערגעלאזט קיין
kein ibergelozt nisht er hot im tsu alts untertenikendik vorem
any left not he has him to all subjecting because

זאך, וואס איז אים נישט אונטערטעניק. נאר איצט זען מיר נאך נישט
nisht noch mir zen istst nor untertenik nisht im iz vos zach
not yet we see now but subjected not him is which thing

אלץ אונטערטעניק צו אים. ⁴ מיר זען אבער יהושען/ישוען, אים,
im Yeshuan/Yehoshuan ober zen mir im tsu untertenik alts
Him Yehoshua however see we him to subjected all

וואס איז אביסל קלענער געמאכט פון מלאכים דורך די יסורים
yesurim di durch malochim fun gemacht klener abisel iz vos
sufferings the through angels than made lower a little is who

פון טויט, געקריינט מיט כבוד און הערלעכקייט, אז ער זאל, דורך
durch zol er az herlechkeit un koved mit gekreint toit fun
through shall He that glory and honor with crowned death of

one that was declared initially through Adoneinu, and was confirmed and attested to us by those who heard him, ⁴ While Hashem gave solemn eidus (*testimony*) through otot u'moftim (*signs and wonders*) and nifla'ot rabbot (*many miracles*) and matanot (*gifts*) of the Ruach Hakodesh distributed according to the ratzon Hashem? ⁵ For Hashem did not subject the Olam Habah, about which we are speaking, to malachim.

⁶ But someone has given solemn eidus (*testimony*) somewhere, MAH ENOSH KI TIZKERENU UVEN ADAM KI TIFKEDENU? (*What is Man that You are mindful of him, or the Son of Man that You care for him?*)

⁷ You made him a little lower than the angels and you crowned him with glory and splendor and you made him ruler over the works of your hands, ⁸ KOL SHATAH TACHAT RAGLAV (*Putting everything under his feet*).

Now while Hashem subjected all things to him, he left nothing unsubjected to him, though now we do not yet see all things having been subjected to him. ⁹ But this is what we do see: Yehoshua, for a short time having been "made lower than the angels," has, because of the yissurim (*suffering*) of mavet (*death*), been "crowned with KAVOD

ה'ס חסד, טועם זיין דעם טויט פאר יעדן (מענטשן). ווייל
 veil mentshn yedn far toit dem zain toyem chesed Hashems
 because man every for death the be taste grace Hashem's

עס איז געווען פאסן פאר אים, פאר וועמען אלץ איז און דורך וועמען
 vemen durch un iz alts vemen far im far pasen geven iz es
 whom through and is all whom for Him for fitting was is it
 אלץ איז, פירנדיק א סך זין צו הערלעכקייט, שלמותדיק צו מאכן
 machen tsu shleymesdik herlechkeit tsu zin sach a firendik iz alts
 make to perfected glory to sons many a leading is all

דורך ליידן דעם גרינדער פון זייער ישועה. ¹⁰ ווארום דער,
 der vorem yeshue zeier fun grinder dem laiden durch
 this One because salvation their of founder the sufferings through

וואס מאכט הייליק און די, וואס ווערן געהייליקט, זענען אלע פון איינעם;
 einem fun ale zenen geheilikt veren vos di un heilik macht vos
 one of all are made holy are who the and holy makes who

צוליב וועלכער סיבה ער שעמט זיך נישט זיי צו רופן
 rufen tsu zei nisht zich shemt er sibe velcher tsulib
 call to them not Himself ashamed He reason which on account of

ברידער, ¹¹ זאגנדיק:
 zogendik brider
 saying brothers

איך וועל דערציילן דיין נאמען צו מיינע ברידער,
 brider maine tsu nomen dain dertseilen vel ich
 brothers my to Name your proclaim will I

אין מיטן דער עדה וועל איך צו דיר
 dir tsu ich vel eide der miten in
 you to I will congregation the the midst of in

זינגען. (תהלים כב, כג.)
 chg chb Tehilim zingen
 23 22 Psalms sing

¹² און ווידער:
 vider un
 again and

איך וועל האפן צו אים. (ישעיהו ח, יז.)
 iz ch Yeshayah im tsu hofn vel ich
 17 8 Yeshayah him to hope will I

און ווידער:
 vider un
 again and

אָט בין איך און די קינדער,
 kinder di un ich bin ot
 children the and I am look

וואס ה' האט מיר געגעבן. (ישעיהו ח, יח.)
 ich ch Yeshayah gegeben mir hot Hashem vos
 18 8 Yeshayah given me has Hashem whom

¹³ דעריבער, אזוי ווי די קינדער נעמען אן אנטײל אין
 in onteil an nemen kinder di vi azoi deriber
 in common share a participate children the as in as much therefore

פלייש און בלוט, האט ער אויך ענלעך אנטײל גענומען אין
 in genumen onteil enlech oich er hot blut un fleish
 in participated common share similarly also He has blood and flesh

זיי, כדי דורך דעם טויט זאל ער צונישט מאכן דעם, וואס
 vos dem machen tsunisht er zol toit dem durch kedei zei
 who the one make negated He shall death the through so that them

V'HADAR" (*glory and splendor*) in order that by the Chen v'Chesed Hashem on behalf of all he might taste the histalkus of mavet. ¹⁰ For it was

beavad (*fitting, proper*) for him, for whom are all things and through whom are all things, in bringing banim rabbim (*many sons*) to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

to kavod, to bring to shleimut (*perfection, completion*) the Rosh (*Head*) and Mekhonen (*Founder*) of their Yeshu'at Hashem through yissurim (*suffering*). ¹¹ For both HaKadosh who makes holy and Kedoshim who are being made holy all have HaAv Echad. It is for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is not ashamed to call them Achim, ¹² Saying, "I will declare your Name to my brothers, within the congregation I will praise you." ¹³ And again, "I put my bitachon in him" and again HINEI ANOCHI V'HAYELADIM ASHER NATAN LI HASHEM (*Here I am and the yeladim whom Hashem gave to me.*) ¹⁴ Therefore, als (*since*) the yeladim share in the basar vadahm and Rebbe, Melech HaMoshiach likewise shared in the same things, that through the histalkus of his mavet he might destroy the one having power over mavet, that is, HaSatan, ¹⁵ And he might release these, as many as through eyamat

האט די מאכט פון טויט, דאס הייסט דעם שטן, ^ט און באפרייען
bafraien un Satan dem heist dos toit fun macht di hot
 release and Satan the means this death of power the has

די דאזיקע, וועלכע זענען דורך דער מורא פארן טויט געווען
geven toit farn moire der durch zenen velche dozike di
 were death before fear the through are which these the

אונטערגעווארפן צו קנעכטשאפט אלע טעג פון זייער לעבן. ^{טו} ווארום
vorem leben zeier fun teg ale knechtshaft tsu untergevorfen
 because life their of days all slavery to subject

ער נעמט זיך באמת נישט אָן פאר קיין מלאכים, נאר פאר
far nor malochim kein far on nisht beemes zich nemt er
 for but angels any for on not in truth Himself interests He

אברהם זאמען נעמט ער זיך יא אָן. ^ז צוליב וועלכן
velchen tsulib on yo zich er nemt zomen Avrahams
 which on account of on indeed Himself he interests seed Abraham's

ער האט געמוזט אין אלעם ענלעך ווערן צו זיינע ברידער, כדי
kedei brider zaine tsu veren enlech alem in gemuzt hot er
 so that brothers His to to be similar all things in had to has He

ער זאל ווערן רחמנותדיק און א געטרייער כהן גדול אין די זאכן,
zachn di in gadol koyen getraier a un rachmonesdik veren zol er
 things the in gadol kohen faithful a and merciful be shall He

וואס האבן א שייכות צו ה', מכפר צו זיין פאר די זינד
zind di far zain tsu mechaper Hashem tsu shaiches a hoben vos
 sin the for be to to atone Hashem to relationship a have which

פונם פאלק. ^ח ווייל דערמיט, וואס ער אליין האט געליטן, זייענדיק
zaiendik gelitn hot alein er vos dermit vail folk funem
 being suffered has Himself He that thereby because people of the

אין א נסיון, קען ער העלפן די, וואס געפינען זיך אין א נסיון.
nisoyen a in zich gefinen vos di helfen er ken nisoyen a in
 temptation a in self do find who the help He can temptation a in

דעריבער, הייליקע ברידער, חברים אינם הימלישן רוף,
ruf himlishen inem chaverim brider heilike deriber
 calling heavenly in the companions brothers holy therefore

טראכט איבער דעם שליח און כהן גדול פון אונדזער אמונה,
emune undzer fun gadol koyen un Shliach dem iber tracht
 faith our of gadol kohen and Shliach the over think

יהושען/ישוען, ^ז וואס איז געווען געטריי צו אים, וועלכער האט אים
im hot velcher im tsu getrai geven iz vos Yeshuan/Yehoshuan
 Him did who Him to faithful was is who Yehoshua

באשטימט, פונקט ווי אויך משה אין זיין גאנץ הויז. ^א ווארום ער איז
iz er vorem hoiz gants zain in Moshe oich vi punkt bashtimt
 is He because house whole His in Moses also as exactly appoint

ראוי געווען אויף מער כבוד ווי משה, פונקט ווי דער, וואס האט
hot vos der vi punkt Moshe vi koved mer oif geven roe
 has who the One as exactly Moses than glory more of was worthy

געבויט א הויז, האט מער כבוד ווי דאס הויז אליין. ^ב ווארום יעדעס
yedes vorem alein hoiz dos vi koved mer hot hoiz a geboit
 every because itself house the than glory more has house a built

הויז איז פון עמיצן געבויט געווארן, אבער דער, וואס האט
hot vos der ober gevoren geboit emitsn fun iz hoiz
 has who the One however become built someone of is house

אלץ געבויט איז ה'. ^ג און משה איז טאקע געווען געטריי אין
in getrai geven take iz Moshe un Hashem iz geboit alts
 in faithful was indeed is Moses and Hashem is built everything

haMavet (*terror of Death*) were subjected to avdut (*slavery*) all the days of their existence. ¹⁶ For surely it was not malachim that concerned him, but the zera Avraham Avinu. ¹⁷ And for this reason, Rebbe, Melech HaMoshiach was obliged to become like the Achim b'Moshiach in every respect, that he might become a Kohen Gadol rachaman v'ne'eman before Hashem in order to make kapporah for the chatta'im of HaAm. ¹⁸ For, because Rebbe, Melech HaMoshiach himself has endured, being tested in the yissurim (*sufferings*) of his nefesh, he is able to come to the ezrah (*aid*) of the ones being tested.

3 For this reason, Achai Hakedoshim b'Moshiach, Chaverim and Chavrusa partners in a Kri'at Marom (*High [Himel] Calling*), consider carefully the Shliach and Kohen Gadol of the Hachrazah (*Proclamation*) of our Emunah, Yehoshua, Yeshua. ² He being ne'eman (*faithful*) to the One having given him s'michah as also Moshe Rabbeinu was ne'eman (*faithful*) in kol Beis Hashem. ³ Yet Rebbe, Melech HaMoshiach is considered worthy of more kavod than Moshe Rabbeinu, because more kavod has the Boneh (*Builder*) of the Beis than the Beis itself. ⁴ For every Beis is built by someone, but the

זיין גאנץ הויז ווי א דינער, פאר אן עדות פון די זאכן, וואס
 vos zachn di fun eides an far diner a vi hoiz gants zain
 which things the of witness a for servant a as house whole His
 האבן געזאלט גערעדט ווערן; ¹ אבער משיח, ווי א זון איבער
 iber zun a vi Moshiach ober veren geredt gezolt hoben
 over Son a as Moshiach however be spoken supposed to have
 זיין הויז; וועמעס הויז מיר זענען, אויב מיר וועלן האלטן פעסט דעם
 dem fest halten velen mir oib zenen mir hoiz vemes hoiz zain
 the firm hold will we if are we house whose house His
 בטחון און דעם רום פון דער האפענונג ביז צום סוף. ² דעריבער,
 deriber sof tsum biz hofenung der fun rum dem un bitochen
 therefore end to the until hope the of glory the and confidence
 אזוי ווי דער רוח הקודש זאגט:
 zogt Hakoidesh ruach der vi azoi
 says the Holy Spirit the as so

היינט, אויב איר וועט הערן זיין קול,
 kol zain heren vet ir oib haint
 voice His hear will you if today
³ זאלט איר נישט הארט מאכן אייערע הערצער ווי אין מריבה,
 Meribah in vi hertser eiere machen hart nisht ir zolt
 Meribah in as hearts your make hard not you shall
 אין דעם טאג פון אויספרוואון אין דער מדבר,
 midbar der in oispruven fun tog dem in
 wilderness the in testing of day the in
⁴ וואו אייערע אבות האבן מיך אויסגעפרוואוט מיט נסיונות
 nisyoinen mit oisgepruvt mich hoben avot eiere vu
 a test with tested me have fathers your where
 און געזען מייע מעשים פערציק יאר לאנג.
 lang yor fertsik maisim maine gezen un
 long years forty works my saw and
⁵ דעריבער האב איך געצארנט אויף דעם דאזיקן דור,
 dor dozikn dem oif getsornit ich hob deriber
 generation this the on provoked to anger I have therefore
 און געזאגט: תמיד גייען זיי ארום מיט טועה אינם הארץ,
 harts inem toye mit arum zei geien tomed gezogt un
 heart in the error with around they go always said and
 און האבן נישט געקענט מייע וועגן;
 vegen maine gekent nisht hoben un
 ways my known not have and
⁶ אזוי האב איך געשוואורן אין מיין צארן,
 tsorn main in geshvoren ich hob azoi
 wrath my in sworn I have so
 אז זיי וועלן נישט אריינקומען אין מיין מנוחה אריין.
 arain menuche main in arainkumen nisht velen zei az
 into rest my in enter not will they that

(תהלים צה, ז-א.)

z-yo tsh Tehilim
 7-11 95 Psalms

⁷ גיט זשע אכטונג, ברידער, טאמער איז פאראן אין איינעם פון אייך א
 a aich fun einem in faran iz tomer brider achtung zhe git
 an you of one in there is lest brothers attention then give
 ביז און אומגלויביק הארץ, אפפאלן פון דעם לעבעדיקן ג-ט; ⁸ נאר זייט
 zeit nor G-t lebedikn dem fun opfalen harts umgloibik un beiz
 be but G-d living the from fall away heart unbelieving and evil

One having built everything is Hashem. ⁵ Now Moshe Rabbeinu was ne'eman in kol Beis Hashem as an eved, for a solemn edut of the things which were to be spoken afterward. ⁶ But Rebbe, Melech HaMoshiach was ne'eman as HaBen over the Beis Hashem, whose Beis we are, if indeed the bitachon and the tikvah in which we glory we keep hold of to HaKetz. ⁷ Therefore, just as the Ruach Hakodesh says, HAYOM IM BEKOLO TISHMAU (Today, if you hear His voice); ⁸ AL TAKSHU LEVAVCHEM KIMRIVAH K'YOM MASSAH BAMIDBAR (Do not harden your heart as you did at Meribah, as you did that day at Massah in the desert), ⁹ ASHER NISSUNI AVOTEICHEM BEKHANUNI GAM RA'U PO'OLI ARBA'IM SHANAH (Where your Fathers tested me and tried me though they saw my deeds forty years). ¹⁰ Therefore AKUT BEDOR VAOMAR AM TO'EY LEVAV HEM V'HEM LO YAD'U DERAKHAI (I was angry with that generation and I said they are a straying-of-heart people and they have not had da'as of my ways); ¹¹ ASHER NISHBA'ETI V'APEY IM YEVO'UN EL MENUKHATI (Therefore I declared on oath in my anger, Never shall they enter into my Rest, Home, Abode, Place of Tranquility.) ¹² Beware, Achim b'Moshiach, lest there will be in any one of you a lev rah (evil heart) without Emunah, that turns away shmad from Elohim Chayyim. ¹³ Instead, give one another

מזהיר איינער דעם אנדערן יעדן טאג כל זמן עס הייסט נאך היום
 hayom noch heist es zman kol tog yedn andern dem einer mazer
 today still means it as long as all day every other the one exhort

היינט), כדי קיין איינער פון אייך זאל נישט פארהארטעוועט ווערן
 veren farhartevet nisht zol aich fun einer kein kedei haint
 be hardened not shall you of one any so that today

דורך דער פארפירערשקייט פון דער זינד; ¹⁴ ווארום מיר זענען געווארן
 gevoren zenen mir vorem zind der fun farfirerishkeit der durch
 become are we because sin the of deceitfulness the through

אנטוילנעמער אין דעם משיח, ווען מיר האלטן פעסט דעם אנהויב
 onhoib dem fest halten mir ven Moshiach dem in onteilnemer
 beginning the firm hold we when Moshiach the in participants

פון דעם בטחון ביז צום סוף; ¹⁵ אזוי ווי עס איז געזאגט געווארן:
 gevoren gezogt iz es vi azoi sof tsum biz bitochen dem fun
 become said is it as so end to the until confidence the of

היינט אויב איר וועט הערן זיין קול,
 kol zain heren vet ir oib haint
 voice His hear will you if today

זאלט איר נישט הארט מאכן אייערע הערצער ווי אין מריבה.
 Meribah in vi hertser eiere machen hart nisht ir zolt
 Meribah in as hearts your make hard not her shall

¹⁶ ווארום ווער זענען די, וואס האבן געהערט און האבן געקריגט?
 gekrigt hoben un gehert hoben vos di zenen ver vorem
 contended have and heard had who the are who because

צי דען נישט אלע, וואס זענען ארויסגעגאנגען פון מצרים דורך
 durch Mitsrayim fun aroisgegangan zenen vos ale nisht den tsi
 through Egypt of gone out are who all not then

משהו? ¹⁷ און קעגן וועמען האט ער געצארנט פערציק
 fertsik getsornt er hot vemen kegen un Moshen
 forty been provoked to anger he has whom against and Moses

יאר לאנג? צי דען נישט קעגן די, וואס האבן געזינדיקט, וועמעס
 vemes gezindikt hoben vos di kegen nisht den tsi lang yor
 whose sinned have who the against not then long years

פגרים זענען געפאלן אין דער מדבר? ¹⁸ און צו וועמען האט ער
 er hot vemen tsu un midbar der in gefalen zenen pgorim
 He has whom to and wilderness the in fallen are corpses

געשוואוירן, אז זיי וועלן נישט אריינקומען אין זיין מנוחה, אויב נישט
 nisht oib menuche zain in arainkumen nisht velen zei az geshvoren
 not if rest His in come in not will they that sworn

צו די ווידערשפעניקע? ¹⁹ און מיר זען, אז צוליב אומגלויבן
 umgloiben tsulib az zen mir un vidershpenike di tsu
 unbelief on account of that see we and disobedient the to

האבן זיי נישט געקענט אריינקומען.
 arainkumen gekent nisht zei hoben
 come in able to not they have

לאמיר דעריבער זיך פארכטן, טאמער, בשעת עס בלייבט
 blaubt es beshas tomer forchten zich deriber lomir
 remains it while lest have fear ourselves therefore let us

פאר אונדז א הבטחה, אריינצוקומען אין זיין מנוחה, ווייזט
 vaizt menuche zain in araintsukumen havtachah a undz far
 appears rest His in to enter promise a us for

זיך ארויס, אז עמיצער פון אייך בלייבט הינטערשטעליק.
 hintershtelik blaubt aich fun emitser az arois zich
 left remains you of anyone that out yourselves

chozek (*strength*) each and every day, as long as it is still called "HAYOM," (*today*) lest some of you may fall into KESHI (*stubbornness, hardness*) and be stubbornly hardened by the nechalim (*deceitfulness*) of Chet. ¹⁴ We have become chavrusa partners of Moshiach if only our bitachon (*confidence*) we had initially we hold firm until HaKet; ¹⁵ As it is said, HAYOM IM BEKOLO TISHMAU AL TAKSHU LEVAVCHEM (*Today, if you hear his voice, do not harden your heart*) as in the Meribah Mered (*Rebellion*).

¹⁶ Now who were they who heard and yet rebelled? Was it not all the ones having had litzi'at Mitzrayim (*going out from Egypt*) under Moshe Rabbeinu? ¹⁷ And with whom was Hashem angry ARBA'IM SHANAH? Was it not with the ones having sinned, whose "PEGARIM" (*corpses*) lay where they had "fallen BAMIDBAR" (*in the desert*)? ¹⁸ And to whom did He swear that they would not enter into the menuchah (*resting place*) of Him? Was it not to the ones without mishma'tat (*obedience*)? ¹⁹ And so we see that they were not able to enter because of lack of Emunah.

4 Therefore, let us walk in yir'at Shomayim, for fear that, while the havtachah (*promise*) of entering the menuchah of Hashem is still open, anyone of you should seem to have fallen

ווארום אויך אונדז, פונקט ווי צו יענע, איז א בשורה טובה אנגעזאגט
 ongezogt toive besoire a iz yene tsu vi punkt undz oich vorem
 announced Good News a is those to as exactly us also because

געווארן; נאר דאס געהערטע ווארט האט זיי גארנישט גענוצט, ווייל
 vail genutst gornisht zeil hot vort geherte dos nor gevoren
 because benefit nothing them did word heard those but become

עס איז נישט געווען פארבונדן מיט אמונה ביי די צוהערער. ¹ ווארום
 vorem tsuherer di bai emune mit farbundn geven nisht iz es
 because hearers the with faith with tied in was not is it

מיר, די מאמינים, קומען אריין אין דער מנוחה, ווי ער האט געזאגט:
 gezogt hot er vi menuche der in arain kumen maiminem di mir
 said has He as rest the in into come believers the we

אזוי האב איך געשווארן אין מיין צארן,
 tsorn main in geshvoren ich hob azoi
 wrath My in sworn I have so

אז זיי וועלן נישט אריינקומען אין מיין מנוחה אריין;
 arain menuche main in arainkumen nisht velen zeil az
 into rest My in enter not will they that

הגם די מעשים זענען געווען פארענדיקט פונם אנהויב פון דער
 der fun onhoib funem farendikt geven zenen maisim di hagam
 the of beginning from the completed was are works the although

וועלט. ⁷ ווארום וועגן דעם זיבעטן טאג האט ער אין א געוויסער
 geviser a in er hot tog zibetn dem vegen vorem velt
 certain a in He has day seventh the concerning because world

שטעלע אזוי געזאגט:
 gezogt azoi shtele
 said so place

און דעם זיבעטן טאג האט ה' גערוט
 gerut Hashem hot tog zibetn dem un
 rested Hashem has day seventh the and

פון אלע זיינע ווערק; (בראשית ב, ב.)
 b b Bereshis verk zaine ale fun
 2 2 Genesis work his all of

און אין דער דאזיקער שטעלע ווידער:
 vider shtele doziker der in un
 again place this one the in and

זיי וועלן נישט אריינקומען אין מיין מנוחה.
 menuche main in arainkumen nisht velen zeil
 rest my in come in not will they

¹ דעריבער, אזוי ווי עס איז געבליבן פאר אייניקע אריינצוקומען אין
 in araintsukumen einike far geblihen iz es vi azoi deriber
 in to enter some for remain is it as so therefore

דער מנוחה, און די, צו וועמען די בשורה טובה איז צום ערשט
 ersht tsum iz toive besoire di vemen tsu di un menuche der
 first to the is Good News the whom to the and rest the

אנגעזאגט געווארן, זענען נישט אריינגעקומען דורך אומגלויבן, ¹ האט
 hot umgloiben durch araingekumen nisht zenen gevoren ongezogt
 has unbelief through come in not did become announced

ער ווידער באשטימט א טאג, א היום (ציטירן ניטציטירן), זאגנדיק
 zogendik nitsitiren tsitiren hayom a tog a bashtimt vider er
 saying unquote quote today a day a appointed again He

דורך דודן נאך א לאנגער צייט; לויט ווי עס איז פריער
 frier iz es vi loit tsait langer a noch Dovidn durch
 before is it as according to time long a after David through

short of it. ² For indeed we have had Besuras HaGeulah preached to us, just as they did also; but the Dvar Hashem preached did not make that generation benefit, because hearing did not form an agudah with emunah. ³ For we ma'aminim enter into that menuchah, just as Hashem has said, ASHER NISHBA'TI V'API IM YEVO'UN EL MENUCHATI (As I vowed in My fury, they shall never enter into My rest), although the ma'asim (works) of Hashem were finished from the hivvased tevel (foundation of the world). ⁴ For

concerning Shabbos, the Yom HaShevi'i, Hashem has said somewhere, VAYISHBOT ELOHIM BAYOM HASHEVI'I MIKOL MELAKHTO (And He rested on the seventh day from all His work). ⁵ And again

in this mekor (passage, citation), IM YEVO'UN EL MENUCHATI (Never shall they enter into My rest). ⁶ Therefore, als

(since) it remains for some to enter it, and the ones, who formerly had the Besuras HaGeulah preached to them, did not enter, because they were koferim (unbelievers),

⁷ So then again Hashem sets a certain day, "HAYOM" (Today) in one of the Tehillim of Dovid, much later, in that quoted above,

געזאגט געווארן:
gevoren gezogt
become said

היינט אויב איר וועט הערן זיין קול,
kol zain heren vet ir oib haint
voice his hear will you if today

זאלט איר נישט הארט מאכן אייערע הערצער.
hertser eiere machen hart nisht ir zolt
hearts your make hard not you shall

ווארום אויב יהושע וואלט זיי געהאט פארשאפט מנוחה, וואלט
volt menuche farshaft gehat zei volt Yehoshua oib vorem
would rest made had them would Yehoshua if because

ער שפעטער נישט גערעדט פון אן אנדערן טאג. אזוי ארום בלייבט
bleibt arum azoi tog andern an fun geredt nisht shpeter er
remains around so day other an of spoken not later he

נאך א מנוחת שבת פאר ה'ס פאלק. ווארום דער, וואס
vos der vorem folk Hashems far Shabbos menuchas a noch
who the one because people Hashem's for Sabbath rest of a still

איז אריינגעקומען אין זיין מנוחה, האט אויך גערוט פון זיינע ווערק, ווי
vi verk zaine fun gerut oich hot menuche zain in araingekumen iz
as work His from rested also has rest His in come in is

ה' פון זיינע.
zaine fun Hashem
His from Hashem

לאמיר זשע זיך פלייסן אריינצוקומען אין יענער מנוחה,
menuche yener in araintsukumen flaisen zich zhe lomir
rest that in to enter be diligent self then let us

כדי קיינער זאל נישט פאלן לויט דעם זעלביקן ביישפיל פון
fun baishpil zelbikn dem loit falen nisht zol keiner kedei
of example same the according to fall not shall anyone so that

וידערשפעניקייט. ווארום ה'ס ווארט איז לעבעדיק און ענערגיש
vidershpenikeit vorem Hashems wort iz vort Hashems vorem vidershpenikeit
active and alive is word Hashem's because disobedience

און שארפער ווי יעדע צוויי-שארפיקע שווערד און דרינגט אדורך
adurch dringt un shverd tsvet-sharfike yede vi sharfer un
through pierces and sword two-edged every as sharp and

ביז צום אפשיידן פון נפש און גייסט, מארד און בייז, און
un bein un march gaist un nefesh fun opscheiden tsum biz
and bone and marrow spirit and soul of separating to the unto

מישפטן די מחשבות און צילן פון דעם הארצן. און פאר אים איז
iz im far un hartsn dem fun tsilen un machshoves di mishpeten
is Him before and hearts the of aims and thoughts the judges

נישט פאראן קיין באהאלטענע באשעפעניש, נאר אלץ איז בולט און
un boylet iz alts nor bashfeinish bahaltene kein faran nisht
and obvious is all but created thing hidden any there not

אויפגעדעקט פאר זיינע אויגן, פאר וועמען מיר וועלן אפגעבן דין
din opgeben velen mir vemen far oigen zaine far oifgedekt
judge give will we Whom before eyes His before exposed

וחשבון.
ucheshbon
account

דעריבער, האבנדיק א דערהויבענעם כהן גדול, וואס איז
iz vos gadol koyen derhoibenem a hobendik deriber
is who gadol kohen sublime a having therefore

“HAYOM IM BEKOLO
TISHMAU AL TAKSHU
LEVAVCHEM” (Today,
if you hear his voice, do
not harden your heart).

⁸ For if Yehoshua had brought them to a place of menuchah (rest), Hashem would not have spoken of another “Yom” after that. ⁹ Therefore, there remains a Shabbos menuchah for the Am Hashem. ¹⁰ For whoever has entered into the menuchah of Hashem has also rested from his ma'asim, just as Hashem rested from his.

¹¹ Therefore, let us have zerizut (diligence) to enter into that menuchah, for fear that anyone fall through following be'ikvot (in the footsteps) of their same lack of mishma'at (obedience).

¹² For the Dvar Hashem is chai (living) and chazak (strong), sharper than every double-edged cherev and penetrating as far as the division of nefesh and ruach, of both joints and marrow, and able to judge the machshavot and deliberations of the kavanat halev (the inner directedness of the heart). ¹³ And there is not nivra (anything created) nistar (hidden) from His sight, but all things are laid bare and exposed to the eynayim (eyes) of Him to whom we must render an account.

¹⁴ Therefore, als (since) we have a great Kohen Gadol who

has made his passing through Shomayim, Yehoshua Zun fun der Oybershter, let us hold firmly to the hoda'ah (*confession*) of the hachrazah (*proclamation*) of our Emunah. ¹⁵ For we do not have a Kohen Gadol who is unable to sympathize with our weaknesses, but one who has been tempted in every way as we are, yet without chet. ¹⁶ Therefore, let us approach with bitachon the Kisse of Chesed, that we may receive rachamim and may find chesed for timely ezrah (*aid*).

5 For every Kohen Gadol taken from among Bnei Adam is ordained for men for the avodas kodesh of Hashem, that he may offer both minchot (*gifts*) and zevachim (*sacrifices*) for chatta'im (*sins*). ² The Kohen Gadol is able to deal gently with the Am Ha'Aretz and Wayward, als (*since*) he himself is subject to helpless human frailty; ³ and therefore he is obligated to offer zevachim not only for the averos of the Am Berit but also for his own averos. ⁴ And one does not presume to take the kavod of the office of Kohen Gadol upon oneself, but one must have the bechirah (*choice, election*) of Hashem, just as Aharon did. ⁵ So also Rebbe, Melech HaMoshiach did not seize kavod for himself to become a Kohen Gadol,

דורכגעגאנגען די הימלען, יהושע/ישוען דעם זון פון דער der fun zun dem Yeshuan/Yehoshuan himlen di durchgegangen the of son the Yehoshua heavens the passed through אויבערשטער, לאמיר האלטן פעסט אונדזער אני-מאמין. ¹⁵ ווארום vorem ani-maimen undzer fest halten lomir Oibershter because Ani-Ma'amin our firm hold let us Most High מיר האבן נישט קיין כהן גדול, וואס קען נישט מיטפילן מיט mit mitfilen nisht ken vos gadol koyen kein nisht hoben mir with feel not can who gadol kohen any not have we אונדזערע שוואכקייטן, נאר וואס איז אין אלעם אויף אן ענלעכן אופן oifen enlechn an oif alem in iz vos nor shvachkeitn undzere way likewise an on all things in is who but weaknesses our אויסגעפרוואוט געווארן, דאך אָן אַ חטא. ¹⁶ לאמיר זשע קומען kumen zhe lomir chet a on doch gevoren oisgepruvt come then let us sin a without yet having become put to the test מיט בטחון צום טראן פון חסד, כדי מיר זאלן דערלאנגען derlangen zolen mir kedei chesed fun tron tsum bitochen mit reach shall we so that grace of throne to the confidence with רחמים און געפינען חסד אלס א הילף אין דער ריכטיקער צייט. tsait richtiker der in hilf a als chesed gefinen un rachomim time right the in help a as grace find and mercy ווארום יעדער כהן גדול, וואס איז ענגומען פון מענטשן, mentshn fun genumen iz vos gadol koyen yeder vorem men from taken is who gadol kohen every because **ה** איז באשטימט פאר מענטשן אין די זאכן, וואס האבן א a hoben vos zachn di in mentshn far bashtimt iz a have which things the in men on behalf of appointed is שייכות צו ה', כדי מקריב צו זיין מנחות און זבחים zevachim un minchot zain tsu makrev kedei Hashem tsu shaiches sacrifices and offerings do to offer so that Hashem to relationship פאר זינד; ² קען מיטפילן מיט די אומוויסנדע און בלאנדזשענדיקע, blondzhendike un umvisnde di mit mitfilen ken zind far going astray and ignorant the with feel can sin for ווייל אויך ער איז ארומגערינגלט מיט שוואכקייט; ³ און צוליב tsulib un shvachkeit mit arumgeringlt iz er oich vaal on account of and frailty with encircled is he also because דעם מוז ער, פונקט ווי פאר דעם פאלק, אזוי אויך פאר זיך אליין alein zich far oich azoi folk dem far vi punkt er muz dem alone self for also so people the for as exactly he must this מקריב זיין פאר זינד. ⁴ און קיינער נעמט נישט פאר זיך דעם דאזיקן dozikn dem zich far nisht nemt keiner un zind far zain makrev this the himself for not takes anyone and sin for do offer כבוד, נאר דער, וואס איז בארופן פון ה', פונקט ווי אויך עס איז iz es oich vi punkt Hashem fun barufen iz vos der nor koved is it also as exactly Hashem of called is who the honor אויך געווען דער פאל מיט אהרנען. ⁵ אזוי האט דער משיח זיך zich Moshiach der hot azoi Aharonen mit fal der geven oich himself Moshiach the has so Aharon with case the was even אויך אליין נישט פארהערלעכט, צו ווערן א כהן גדול, נאר ער, er nor gadol koyen a veren tsu farherlecht nisht alein oich He but gadol kohen a become to glorified not Himself also וואס האט צו אים געזאגט: gezogt im tsu hot vos said Him to did who

דו ביסט מיין זון ,
zun main bist du
Son My are you

איך האב דיך היינט געבוירן ; (תהלים ב, ז.)
z b Tehilim geboiren haint dich hob ich
7 2 Psalms begotten today you have I

ווי ער זאגט אויך אויף אן אנדער שטעלע:
shtele ander an oif oich zogt er vi
place other an on also says He as

דו ביסט א כהן אויף אייביק
eibik oif koyen a bist du
eternal on kohen a are You

לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק . (תהלים קי, ד.)
d ki Tehilim Malki-Tzedek fun ordenung der loit
4 110 Psalms Melchizedek of order the according to

וועלכער, אין די טעג פון זיין פלייש, האט מקריב געווען תפילות און
un tfiles geven makrev hot fleish zain fun teg di in velcher
and prayers was offer up has flesh His of days the in who

תחנונים מיט גרויס געשריי און מיט טרערן צו אים, וואס האט אים
im hot vos im tsu trern mit un geshrei grois mit tachnunim
Him was who Him to tears with and outcry mighty with supplications

געקענט מציל זיין פון טויט און איז דערהערט געווארן צוליב
tsulib gevoren derhert iz un toit fun zain matsl gekent
on account of become heard is and death from do save able to

זיין ג-טספארבטיקייט. ^ח און הגם ער איז געווען א זון, האט ער דאך
doch er hot zun a geven iz er hagam un G-tsforchtikeit zain
yet He has Son a was is He although and g-dliness His

געלערנט געהארבזאמקייט דורך די זאכן, וועלכע ער האט געליטן;
gelitn hot er velche zachn di durch gehorchzaamkeit gelernt
suffer did He which things the through obedience learned

און ווערנדיק שלמותדיק, איז ער געווארן די סיבה פון אן אייביקער
eibiker an fun sibe di gevoren er iz shleyesdik verendik un
eternal an of cause the become He is perfected becoming and

ישועה צו די אלע, וואס געהארבן אים; ^ו ווערנדיק אנגערופן
ongerufen verendik im gehorchen vos ale di tsu yeshue
designated becoming him obeys who everyone the to salvation

פון ה' כהן גדול לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק .
Malki-Tzedek fun ordenung der loit gadol koyen Hashem fun
Melchizedek of order the according to gadol kohen Hashem by

^א וועגן וועמען מיר האבן א סך צו זאגן און וואס איז שווער צו
tsu shver iz vos un zogen tsu sach a hoben mir vemen vegen
to hard is which and say to many a have we whom about

דערקלערן, ווייל איר זענט געווארן פויל צו הערן. ^ב ווארום נאך
noch vorem heren tsu foil gevoren zent ir vail derklerin
after because hear to lethargic become have you because explain

דער צייט האט איר שוין באדארפן זיין מלמדים, נויטיקט איר
ir noittikt melamdem zain badorfen shoyn ir hot tsait der
you need teachers be ought to already you should time this

זיך גאר, אז מען זאל אייך ווידער לערנען וואס עס
es vos lernen vider aich zol men az gor zich
there what teach again you shall one that altogether yourselves

זענען די יסודותדיקע כללים פון דעם אנהויב פון ה'ס
Hashems fun onhoib dem fun kholim yesoidesdike di zenen
Hashem's of beginning the of rudiments foundational the are

but the One having said to him, BENI ATAH, ANI HAYOM YELIDTICHA, (*My Son you are; Today I have become your Father.*) ⁶ Says

also in another passage, ATAH KOHEN L'OLAM AL DIVRATI MALKI-TZEDEK

(*You are a kohen forever according to the order of Malki-Tzedek.*) ⁷ Rebbe,

Melech HaMoshiach, in the days of his earthly life, offered with a raised voice and tears both tefillos and techinnah

(*prayers of supplication*) to the One who was able to deliver him from mavet, and Hashem heard him because of his chasidus.

⁸ Although he was HaBen, Rebbe, Melech HaMoshiach learned mishma'at from his yissurim. ⁹ And having been made shalem (*complete*), to all those with mishma'at toward Rebbe, Melech HaMoshiach, he became the source of Yeshu'at Eloheinu Olamim, ¹⁰ Having been designated by Hashem as Kohen Gadol AL DIVRATI MALKI-TZEDEK.

¹¹ We have much to say about this for which it is difficult to make a midrash, als (*since*) you have become spiritually hard-of-hearing. ¹² For indeed by this time you ought to be morim saying shiurim, but instead you have need again to be taught the orthodox Jewish basic ikarim (*principles, essentials*) of the Divrei

אנטפלעקונגען, און זענט געווארן אזעלכע, וואס נויטיקן זיך אין
in zich noitkn vos azelche gevoren zent un antplekungen
 in themselves require who such become are and revelations

מילך, נישט אין שטארקע מאכלים. ¹³ ווארום יעדער, וואס דערנערט
derdert vos yeder vorem maicholim shtarke in nisht milch
 nourishes who everyone because foods solid in not milk

זיך פון מילך איז אומדערפארן וואס שיך דעם ווארט פון
fun wort dem shaich vos umderfarn iz milch fun zich
 of word the concerning who inexperienced is milk from himself

צדקות; ווארום ער איז א זויגנדיק קינד. ¹⁴ שטארקע מאכלים
maicholim shtarke kind zoigendik a iz er vorem tsedokes
 foods solid child nursing a is he because righteousness

אבער זענען פאר דערוואקסענע, וועלכע האבן דורך געברויך
gebreich durch hoben velche dervaksene far zenen ober
 use through have who mature for are however

אויסגעאיבטע חושים, אונטערצושיידן צווישן גוטס און שלעכטס.
shlechts un guts tsvishen untertsusheiden chushim oisgeibte
 evil and good between to distinguish senses trained

דערפאר, איבערלאזנדיק דעם אנהויב פון משיחס ווארט,
vort Moshiachs fun onhoib dem iberlozendik derfar
 word Moshiach's of beginning the leaving off therefore

לאמיר זיך דערנענטערן צו שלמות, נישט לייגנדיק נאכאמאל
nochamol leigendik nisht shlimut tsu dernerteren zich lomir
 again laying not maturity to get closer ourselves let us

דעם יסוד פון תשובה פון טויטע מעשים און פון אמונה אין
in emune fun un maisim toite fun tshuve fun yesod dem
 in faith of and works dead from repentance of foundation the

ה', ¹⁵ פון דער לערנונג פון דער הלכות פון דער מקווה,
mikveh der fun haloches der fun lernung der fun Hashem
 mikveh the of Jewish traditions the of teaching the of Hashem

פון סמיכת ידים, תחית המתים און פון אייביקן
eibkn fun un hameysim techiyas yodaim smiches fun
 eternal of and the dead ones resurrection of hands laying on of fun

משפט. ¹⁶ און דאס דאזיקע וועלן מיר טאן, אם ירצה ה'. ¹⁷ ווארום
vorem Hashem yirtzah im ton mir velen dozike dos un mishpot
 because Hashem wills if do we will these the and judgment

עס איז אוממעגלעך פאר די, וואס זענען איינמאל אויפגעקלערט געווארן
gevoren oifgeklert einmol zenen vos di far ummeglech iz es
 become enlightened once are who the for impossible is it

און האבן טועם געווען פון דער הימלישער מתנה, און זענען געווארן
gevoren zenen un matone himlisher der fun geven toyem hoben un
 become are and gift heavenly the of was taste have and

אנטיילנעמער אינם רוח הקודש, ¹⁸ און האבן טועם געווען דאס גוטע
gute dos geven toyem hoben un Hakoidesh ruach inem onteilnemer
 good the was taste have and the Holy Spirit in the participant

ווארט פון ה', און די כוחות פון דער קומענדיקער וועלט, ¹⁹ און
un velt kumendiker der fun koiches di un Hashem fun wort
 and world coming the of powers the and Hashem of word

זענען אפגעפאלן, זיי ווידער צו באנייען צו תשובה, ווייל
vail tshuve tsu banaien tsu vider zeil opgefalen zenen
 because repentance to renew to again them fallen away shmad are

זיי אויפהענגען אויף דער בוים אויפסניי צו זיך אליין דעם זון פון
fun zun dem alein zich tsu oifs'nay boim der oif oifhengen zeil
 of Son the alone self to anew tree the on hang up they

Hashem, and you have become one having need of cholov and not solid okhel. ¹³ For everyone partaking of cholov is unacquainted with HaDivrei Tzedek, for he is an olel (*infant*). ¹⁴ But solid okhel is for the mevugarim (*mature ones, adults*), the ones whose keilim (*faculties*) have been trained by practice for distinguishing both HaTov and HaRah.

6 Therefore, let us leave behind the stam (*elementary*) ikarim (*essentials*) of the devarim hahora'ah (*words of teaching*) about Rebbe, Melech HaMoshiach, and let us move ahead to hitbagrut (*maturity*), not laying again a foundation of teshuva from ma'asim metim (*dead works*) and Emunah toward Hashem, ² Of divrei torah on tevilot and tohorah and s'michat yadayim and of the Techiyas HaMesim and of the Mishpat Olam. ³ And this we shall do, im yirtzeh Hashem (*if the L-rd wills*). ⁴ For it is impossible for those who once received the Ohr Hashem, having tasted of the matanah of Shomayim and having become chavrusa partners of the Ruach Hakodesh, ⁵ And having tasted the goodness of the Dvar Hashem and the nifla'ot of the Olam Habah, ⁶ and then, having fallen away, and become shmad — it is impossible to renew them again to teshuva, because they have pierced to themselves the Zun fun der Oybershter

דער אויבערשטער און מאכן אים צו שאנד בפרהסיא. ⁷ ווארום די
di vorem beferesyte shand tsu im machen un Oibershter der
 the because openly shame to Him subject and Most High the
 ערד, וועלכע טרינקט דעם רעגן, וואס קומט אפט אויף איר און גיט
git un ir oif oft kumt vos regen dem trinkt velche erd
 gives and it on often comes which rain the drinks which ground
 ארויס גרייטעכצער, וואס איז גוט פאר די, וועלכע באארבעטן זי,
zi baarbetn velche di far gut iz vos graitechtser arois
 it cultivated who the for useful is which pasturage out
 באקומט א ברכה פון ה'; ⁸ אבער אויב זי גיט ארויס דערנער
derner arois git zi oib ober Hashem fun broche a bakumt
 thorns out gives it if however Hashem of blessing a receives
 און שטעכלקעס, איז זי פארשטויסן און נאענט צו א קללה; איר סוף איז
iz sof ir klole a tsu noent un farshtoisn zi iz shtechlkes un
 is end its curse a to near and pushed aside it is thistles and
 פארברענט צו ווערן.
veren tsu farbrent
 to be to burned

⁹ מיר אבער זענען זיכער, געליבטע, וועגן בעסערס ביי אייך
aich bai besers vegen gelibte zicher zenen ober mir
 you with better things about beloved sure are however we
 און וואס איז באגלייטן צו ישועה, הגם מיר רעדן אזוי ;
azoi reden mir hagam yeshue tsu bagleiten iz vos un
 in this way speak we although salvation to accompany is which and
 ווארום ה' איז נישט אומגעזעכט צו פארגעסן אייערע מעשים און
un maisim eiere fargesen tsu umgerecht nisht iz Hashem vorem
 and deeds your forget to unjust not is Hashem because
 די ליבע, וועלכע איר האט ארויסגעוויזן צו זיין נאמען דערמיט, וואס איר
ir vos dermit nomen zain tsu aroisgevizn hot ir velche libe di
 you who thereby Name His to show have you which love the
 האט באדינט די קדושים און באדינט זיי נאך. ¹⁰ נאר מיר באגערן,
bageren mir nor noch zei badint un kedoishem di badint hot
 desire we but still them serve and saints the served have
 אז יעדער איינער פון אייך זאל ארויסווייזן די זעלביקע אייפריקייט צו
tsu eifrikeit zelbike di aroisvaizen zol aich fun einer yeder az
 to diligence same the show shall you of one each that
 דער דערפילונג פון דער האפענונג ביז צום סוף; ¹¹ כדי איר זאלט
zolt ir kedei sof tsum biz hofenung der fun derfilung der
 shall you so that end to the until hope the of fulfilment the
 נישט ווערן שטומפיק, נאר זיין נאכפאלגער פון די, וואס דורך אמונה
emune durch vos di fun nochfolger zain nor shtumpik veren nisht
 faith through who the of imitators be but dullards be not
 און סבלנות זענען געווארן יורשים פון די הבטחות.
havtoches di fun yoreshim gevoren zenen savlonen un
 promises the of heirs become are perseverance and
¹² ווארום ווען ה' האט געמאכט די הבטחה צו אברהמען,
Avrahamen tsu havtachah di gemacht hot Hashem ven vorem
 Abraham to promise the made has Hashem when because
 אזוי ווי ער האט נישט געהאט קיין גרעסערן, ביי וועמען צו שווערן, האט
hot shveren tsu vemen bai gresern kein gehat nisht hot er vi azoi
 has swear to whom by greater any had not has He as so
 ער געשוואוירן ביי זיך אליין, ¹³ און געזאגט:
gezogt un alein zich bai geshvoren er
 said and alone Himself by sworn He

on HaEtz HaKelalat Hashem and have again held him up to contempt and open bushah (shame). ⁷ For the Adamah (Mud), which drinks the geshem (rain) that often falls upon it, and brings forth ESEV (plants) suitable for those for whom it is cultivated, receives a bracha from Hashem; ⁸ But if Adamah (Mud) is producing KOTZ V'DARDAR (thorns and thistles), it is worthless and near to being arurah (cursed), whose Ketz (End) is for burning in Eish.

⁹ However, Chaverim, even though we speak in this way, we have been convinced of better things concerning you and of things belonging to Yeshu'at Eloheinu. ¹⁰ For Hashem is not unjust so as to forget your po'al (work) and the ahavah which you have shown toward ha-Shem of him, having rendered avodas kodesh ministry service to the Kedoshim, ken, and you are still serving them. ¹¹ And we desire that each one of you show the same zerizut (diligence) so as to realize the full bitachon of the tikvah (hope) until HaKetz, ¹² That you not become atzlanit (sluggards) but imitators of the ones who through Emunah and savlanut (patience) inherit the havtachot (promises).

¹³ For when Hashem gave the havtachah (promise) to Avraham Avinu, als (since) Hashem had no one greater by which to make a shevu'ah (oath), Hashem made a shevu'ah by Himself ¹⁴ Saying, "Surely

בענטשנדיק, וועל איך דין בענטשן
bentshen dich ich vel bentshendik
bless you I will blessing

און פארמערנדיק, וועל איך דין פארמערן. (בראשית כב, יז.)
iz chb Bereshis farmeren dich ich vel farmerendik un
17 22 Genesis increase you I will increasing and

און אזוי, אויסהאלטנדיק געדולדיק, האט ער דערגרייכט די הבטחה.
havgachah di dergreicht er hot geduldik oishaltendik azoi un
promise the obtained he did patiently enduring so and

ווארום מענטשן שווערן ביי א גרעסערן, און די שבועה, ווי א
a vi shvue di un gresern a bai shveren mentsshn vorem
a as oath the and greater a by swear men because

באשטעטיקונג, איז ביי זיי דער סוף אין יעדן סכסוך. "און ה'
Hashem un sichsech yedn in sof der zei bai iz bashtetikung
Hashem and dispute every in end the them by is confirmation

וילנדיק נאכמער ארויסווייזן צו די יורשים פון דער הבטחה, די
di havgachah der fun yoreshim di tsu aroisvaizen nochmer vilendik
the promise the of heirs the to to show even more wishing

נישטפארענדערלעכקייט פון זיין עצה, האט צוגעלייגט דערצו א
a dertsu tsugelegt hot eitse zain fun nishtfarenderlechkeit
an to this added has resolve His of immutability

שבועה, "כדי דורך צוויי אומפארענדערלעכע זאכן, אין וועלכע
velche in zachn umfarenderleche tsvei durch kedei shvue
which in things immutable two through so that oath

עס איז אוממעגלעך פאר ה' צו זאגן ליגן, זאלן מיר האבן א
a hoben mir zolen lign zogen tsu Hashem far ummeglech iz es
a have we should lie say to Hashem for impossible is it

שטארקע טרייסט, מיר, וואס זענען אנטרונען, כדי אנצונעמען
ontsunemen kedei antrunen zenen vos mir treist shtarke
to lay hold of so that escaped are who we encouragement mighty

די האפענונג, וואס איז געלייגט געווארן פאר אונדזערטוועגן וועלכע איז
iz velche undzertvegen far gevoren geleigt iz vos hofenung di
is which our sakes for become put is which hope the

ווי א פעסטער און זיכערער אנקער פאר אונדזער נשמה און וואס גייט
geit vos un neshome undzer far anker zicherer un fester a vi
goes which and soul our for anchor securer and firmer a as

אריין אינעווייניק פונם פרוכת; וואוהין יהושע/ישוע, אלס איינער
einer als Yeshua/Yehoshua vuahin Parochet funem ineveinik arain
one as Yehoshua where Parochet of the inside into

וואס לויפט פארויס, איז פאר אונדזערטוועגן אריינגעגאנגען, ווערנדיק א
a verendik araingegangen undzertvegen far iz forois loift vos
a becoming entered our sakes for is ahead runs who

כהן גדול אויף אייביק לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק.
Malki-Tzedek fun ordenung der loit eibik oif gadol koyen
Melchizedek of order the according to eternal on gadol kohan

(תהלים קי, ד.)

d ki Tehilim
4 110 Psalms

ווארום דער דאזיקער מלכי-צדק, קעניג פון שלם, א כהן
koyen a Shalem fun kenig Malki-Tzedek doziker der vorem
kohan a Shalem of King Malki-tzedek this one the because

פון ג-ט דעם אויבערשטער, וואס איז אנטקעגנגעגאנגען אברהמען,
Avrahamen antkegengegangen iz vos Oibershter dem G-t fun
Abraham gone to meet is who Most High the G-d of

blessing I will bless you and multiplying I will multiply you." 15 And thus, having waited with savlanut, Avraham Avinu obtained the havtachah (promise).

16 For Bnei Adam make a shevu'ah by someone greater than themselves, and a shevu'ah given as confirmation, settles every matter decisively.

17 Similarly, when Hashem wanted to demonstrate even more emphatically to the yoreshim (heirs) of the havtachah (promise) the unchangeableness of his willed tachlis (purpose),

Hashem guaranteed it with a shevu'ah, 18 In order that by two unchangeable things in which it is impossible for Hashem to speak sheker, we may have chozek (strength) and great encouragement,

we who say that "he is my MAKHSEH" (refuge, shelter), and have taken hold of the tikvah (hope) set before us.

19 This tikvah we have as an ogen (anchor) for the neshamah, a tikvah both firm and secure, which enters inside the parokhet, 20 Where Yehoshua has entered as a metatron (forerunner) on behalf of us, having become a KOHEN L'OLAM AL DIVRATI

MALKI-TZEDEK (Kohen forever according to the order of Malki-Tzedek).

7 For this MALKI-TZEDEK MELECH SHALEM KOHEN L'EL ELYON, is the one having met Avraham Avinu ACHAREI

ווען ער האט זיך אומגעקערט פונם שלאגן די מלכים
melachim di shlogen funem umgekert zich hot er ven
 kings the slaughter of from the return self did he when

און אים געבענטשט, ² צו וועמען אברהם האט אויסגעטיילט מעשר
maiser oisgeteilt hot Avraham vemen tsu gebentsht im un
 tenth apporioned has Abraham whom to blessed him and

פון אלעם — ערשטנס באטייט זיין נאמען קעניג פון גערעכטיקייט
gerechtheit fun kenig nomen zain batait ershtns alem fun
 righteousness of king name his means first everything of

(ציטירן ניטציטירן) און דערנאך אויך מלך שלם (ציטירן ניטציטירן),
nitsitiren tsitiren Shalem Melech oich dernoch un nitsitiren tsitiren
 unquote quote Shalem King of also then and unquote quote

דאס הייסט קעניג פון פרידן (ציטירן ניטציטירן); (בראשית יד, יח-כ).
ich-ch id Bereshis nitsitiren tsitiren fridn fun kenig heist dos
 18-20 14 Genesis unquote quote peace of king means that

³ אָן א פאטער, אָן א מוטער, אָן א יחוס, האט
hot yiches a on muter a on foter a on
 having genealogy a without mother a without father a without

נישט קיין אנהויב פון טעג און נישט קיין סוף פון לעבן, אבער
ober leben fun sof kein nisht un teg fun onhoib kein nisht
 however life of end any not and days of beginning any not

ענלעך צום זון פון דער אויבערשטער, בלייבט א כהן אויף אייביק.
eibik oif koyen a blaiibt Oibershter der fun zun tsum enlech
 eternal on kohen a remains Most High the of Son to the likened

⁴ נו, באטראכט ווי גרויס עס איז געווען דער דאזיקער מענטש, צו
tsu mentsh doziker der geven iz es grois vi batracht nu
 to man this one the was is it great how consider well

וועמען אברהם אבינו האט געגעבן מעשר פון דעם מלחמה-געווינסט.
milchome-gevinst dem fun maiser gegeben hot avinu Avraham vemen
 war spoils the of tithe given has our father Abraham whom

⁵ און די, פון די בני לוי, וואס האבן באקומען די כהונה, האבן
hoben kehune di bakumen hoben vos Levi bnei di fun di un
 have kehunah the received have who Levi sons of the of the and

א מצווה פון דער תורה, צו נעמען מעשר פון פאלק, דאס
dos folk fun maiser nemen tsu toire der fun mitsve a
 that people from tenth take to Torah the of commandment a

הייסט זייערע ברידער, הגם זיי קומען ארויס פון אברהם
Avrahams fun arois kumen zei hagam brider zeiere heist
 Abraham's of out have come they although brothers their means

לענדן; ⁶ אבער ער, וואס שטאמט נישט אפ פון זיי, האט
hot zei fun op nisht shtamt vos er ober lendn
 has them from up not is descended who he however loins

גענומען מעשר פון אברהמען און געבענטשט אים, וואס האט געהאט
gehat hot vos im gebentsht un Avrahamen fun maiser genumen
 had has who him blessed and Abraham from tithe taken

די הבטחות. ⁷ און עס איז דאך אָן ווידערשפּרוך, אז דער
der az vidershpruch on doch iz es un havtoches di
 the that contradiction without after all is it and promises the

קלענערער ווערט געבענטשט פונם גרעסערן. ⁸ און דא נעמען
nemen do un gresern funem gebentsht vert kleenerer
 take here and superior of the blessed becomes inferior

שטערבלעכע מענטשן מעשרות, דארטן אבער איינער, וועגן וועמען
vemen vegen einer ober dorten maisers mentshn shterbleche
 whom about one however there tithes men mortal

SHUVO (*after returning*)
 from the slaughter of
 “the kings and having
 blessed him,” ² With whom
 also “AVRAHAM avinu
 apporioned MA'ASER MIKOL
 (*a tithe of everything*).”
 As for his Name, it
 is rendered “King of
 Tzedek (*Righteousness*)”
 and then also “Melech
 of SHALOM.” ³ Without
 Av, without Em, without
 Yichus, having neither
 a techillah (*beginning*)
 leyamim (*to days*) of him
 nor a Ketz HaChayyim,
 but resembling the Zun
 fun der Oybershter,
 he remains a “kohen
 perpetually.”

⁴ Now consider how great
 among the Gedolim this one
 was to whom also Avraham
 Avinu gave from his booty a
 ma'aser (*tithe*). ⁵ And the ones
 of the Bnei Levi have received
 the Kehunah (*Priesthood*) and
 they have a mitzvah to collect
 the ma'aser (*tithe*) from the
 Am Brit, and they have this
 mitzvah according to the
 Torah, that is, to collect from
 their achim, though these
 also are descended from the
 loins of Avraham Avinu. ⁶ But,
 this man, though not tracing
 his descent from them, has
 received ma'aser (*tithe*) from
 Avraham Avinu and has given
 a bracha to the one having the
 havtachat (*promises*). ⁷ Now it
 is beyond all argument that
 the greater gives a bracha to
 the lesser. ⁸ Notice, in one case,
 ma'aser are received by mortal
 men; in the other case, ma'aser

עס ווערט עדות געזאגט, אז ער לעבט. ^ט און, עס איז אזוי צו זאגן,
 zogen tsu azoi iz es un lebt er az gezogt eides vert es
 say to so is it and lives he that said witness is it
 דורך אברהמען האט אויך לוי, ער, וואס נעמט מעשר, געגעבן
 gegeben maiser nemt vos er Levi oich hot Avrahamen durch
 has given tithe takes who he Levi also has Abraham through
 מעשר; ^י ווארום ער איז נאך דאן געווען אין די לענדן פון זיין פאטער,
 foter zain fun lendn di in geven dan noch iz er vorem maiser
 father his of loins the in was then still is he because tithe
 ווען מלכי-צדק איז אים אנטקעגענגעגאנגען.
 antkegegengangen im iz Malki-Tzedek ven
 gone to meet him is Malki-tzedek when

^א דעריבער, אויב די שלימות וואלט טאקע געווען דורך דער
 der durch geven take volt shlimut di oib deriber
 the through be actually would perfection the if therefore

כהונה פון די לויים, אונטער וועלכער די תורה איז געגעבן
 gegeben iz toire di velcher unter Levi'im di fun kehune
 given is Torah the which under Levi'im the of priesthood
 געווארן צום פאלק, צו וואס איז נאך נויטיק, אז אן אנדערער
 anderer an az noitik noch iz vos tsu folk tsum gevoren
 another an that necessary yet is who to people to the become

כהן גדול זאל אויפשטיין לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק,
 Malki-Tzedek fun ordenung der loit oifshstein zol gadol koyen
 Melchizedek of order the according to arise shall gadol kohan

און נישט גערופן ווערן לויט דער ארדנונג פון אהרן? ^ב ווארום
 vorem Aharon fun ordenung der loit veren gerufen nisht un
 because Aharon of order the according to to be called not and

מיט דער ענדערונג אין דער כהונה מוז אויך זיין אן ענדערונג אין
 in enderung an zain oich muz kehune der in enderung der mit
 in change a be also must kehunah the in change the with

דער תורה. ^ג ווייל ער, פון וועמען די דאזיקע זאכן זענען געזאגט
 gezogt zenen zachn dozike di vemen fun er vail toire der
 said are things these the whom of He because Torah the

געווארן, האט באלאנגט צו אן אנדער שבת, פון וועלכן קיינער האט
 hot keiner velchen fun sheyvet ander an tsu balangt hot gevoren
 has anyone which from tribe another an to belong has become

נישט געדינט ביים מזבח. ^ד ווארום עס איז קלאר, אז אונדזער
 undzer az klor iz es vorem mizbeyech baim gedint nisht
 our that clear is it because altar at the serve not

האר האט געשטאמט פון יהודה, וועגן וועלכן שבת משה האט
 hot Moshe sheyvet velchen vegen Yehude fun geshtamt hot Har
 has Moses tribe which about Yehudah from descended has L-rd

גארנישט געזאגט וואס שייך כהנים. ^ט און עס איז נאכמער
 nochmer iz es un koyanim shaich vos gezogt gornisht
 even more is it and kohanim concerning who said nothing

קלאר, אויב אן אנדערער כהן שטייט אויף לויט דער ענלעכקייט
 enlecheit der loit oif shteit koyen anderer an oib klor
 likeness the according to up stands kohan other an if clear

פון מלכי-צדק, ^ט וועלכער איז נישט געווארן לויט א געזעץ
 gezets a loit gevoren nisht iz velcher Malki-Tzedek fun
 law a according to become not is who Melchizedek of

פון א פליישלעך געבאט, נאר לויט דער קראפט פון אן
 an fun kraft der loit nor gebot fleishlech a fun
 an of power the according to but commandment physical a of

are received by one of whom we have solemn eidus (*testimony*) that hu Chai (*he lives!*).⁹ One could even go so far as to say that even Levi, who receives ma'aser, has paid ma'aser through Avraham Avinu,¹⁰ For Levi was still in the loins of his ancestor Avraham when Malki-Tzedek met Avraham Avinu.

¹¹ Now if shleimut (*completeness*) had been attainable through the Kehunah of Levi — for under it came the Mattan Torah (*giving of the Torah*) to the Am Brit — what further need would there have been to speak of another KOHEN arising “according to the order of Malki-Tzedek” rather than “al divrati Aharon”?¹² For when there is a “changing of the guard” of the Kehunah (*Priesthood*), this behechrach (*necessarily*) also affects the Torah.¹³ For the One about whom these things are said belonged to a different shevet (*tribe*), from which no one has officiated at the Mizbe'ach.¹⁴ For it is ugeret (*easily seen, evident*) that Rebbe, Melech HaMoshiach Adoneinu was descended from Yehudah, and in connection with that shevet (*tribe*), Moshe Rabbeinu said nothing about kohanim.¹⁵ And it is even more evident if another Kohen arises resembling Malki-Tzedek,¹⁶ One who became a kohen, not by means of a mitzvah haTorah concerning yichus (*lineage*), but according to the gevurah of a Chayyei Ein Sof (*Endless Life*).¹⁷ For of Rebbe,

אומענדלעך לעבן; ^ו ווארום עס איז עדות געזאגט געווארן וועגן אים:
im vegen gevoren gezogt eides iz es vorem leben umendlech
 him about become said witness is it because life endless

דו ביסט א כהן אויף אייביק,
eibik oif koyen a bist du
 eternity on kohen a are you

לויט דער ארדנונג פון מלכי-צדק.
Malki-Tzedek fun ordenung der loit
 Melchizedek of order the according to

^{יז} ווארום עס געשעט טאקע, אז א פריערדיק געבאט ווערט
vert gebot frierdik a az take geshet es vorem
 becomes command former a that indeed occur it because

בטל צוליב זיין שוואכקייט און נוצלאזיקייט. ^{יט} ווארום
vorem nutslozikeit un shvachkeit zain tsulib botl
 because ineffectualness and weakness its on account of null and void

די תורה האט קיין זאך נישט שלמותדיק געמאכט, נאר דאס אריינפירן
arainfired dos nor gemacht shleyemesdik nisht zach kein hot toire di
 bringing in the but made perfected not thing any has Torah the

פון א גרעסערער האפענונג, דורך וועלכער מיר דערנענטערן זיך
zich dernenteren mir velcher durch hofenung greserer a fun
 ourselves approach we which through hope better a of

צו ה' . ^כ און היות ער איז עס נישט געווארן אן א
a on gevoren nisht es iz er heyoys un Hashem tsu
 an without become not it is he given that and Hashem to

שבועה, ווארום זיי טאקע זענען געווארן כהנים אן א שבועה,
shvue a on koyanim gevoren zenen take zei vorem shvue
 oath an without kohenim become are actually they because oath

^{כא} אבער ער מיט א שבועה דורך אים, וואס האט צו אים געזאגט:
gezogt im tsu hot vos im durch shvue a mit er ober
 said Him to has Who Him through oath a with He however

דער האר האט געשוואוירן,
geshvoren hot Har der
 sworn has L-rd the

און וועט נישט קיין חרטה האבן:
hoben charote kein nisht vet un
 have regret any not will and

דו ביסט א כהן אויף אייביק;
eibik oif koyen a bist du
 eternity on kohen a are you

^{כב} אזוי איז יהושע/ישוע געווארן אן ערב פון א בעסערן
besern a fun orev an gevoren Yeshua/Yehoshua iz azoi
 better a of guarantor an become Yehoshua is so

בונד. ^{כג} און יענע אבער זענען געווארן מערצאליקע כהנים
koyanim mertsolike gevoren zenen ober yene un bund
 kohenim more numerical become are however those and covenant

צוליב דעם, וואס דער טויט האט זיי געשטערט צו בלייבן;
blaiben tsu geshtert zei hot toirt der vos dem tsulib
 remain to prevented them has death the what that on account of

^{כד} אבער ער, צוליב דעם וואס ער בלייבט אויף אייביק, האט א
a hot eibik oif blaibt er vos dem tsulib er ober
 a has eternal on remains He what that on account of He however

כהונה אומפארענדערלעך. ^{כה} פאלגלעך קען ער אויך פולקום
fulkum oich er ken folglech umfarenderlech kehune
 completely also He can consequently unchangeable priesthood

Melech HaMoshiach comes the solemn eidus, ATAH KOHEN L'OLAM AL DIVRATI MALKI-TZEDEK (*You are a kohen forever according to the order of Malki-Tzedek*). ¹⁸ For, on the one hand, there is an abrogation of an earlier mitzvah because of its weakness and ineffectuality ¹⁹ — For the Torah brought nothing to shleimut (*perfection*); on the other hand, there is the mavo (*introduction*) of a tikvah tovah yoter (*a better hope*) through which we draw near to Hashem — ²⁰ This was attested with a shevu'ah (*oath*); for others who became kohanim were installed in the office of kehunah without a shevu'ah; ²¹ But the Rebbe, Melech HaMoshiach became a kohen with a shevu'ah (*oath*) through the One saying to Him, Hashem has made an oath and will not change his mind, You are a kohen forever. ²² According to such a shevu'ah of Hashem, Rebbe, Melech HaMoshiach Yehoshua has become the orev (*surety, guarantee*) of a tovah yoter HaBrit. ²³ Not only this, but it was the fact that the former kohanim were many in number, because mavet prevented them from continuing in the office of kehunah. ²⁴ But because Rebbe, Melech HaMoshiach continues l'olam (*forever*), he has an unchangeable Kehunah. ²⁵ From which also he is able to completely deliver to the Geulah (*Redemption*) and Yeshu'at Eloheinu the ones approaching Hashem through

דערלייזן די, וואס קומען צו ה' דורך אים, ווארום ער לעבט
lebt er vorem im durch Hashem tsu kumen vos di derleizen
 lives He because Him through Hashem to come who the redeem

איביק, כדי זיך משתדל צו זיין פאר זיי.
zei far zain tsu mishtadl zich kedei eibik
 them for do to interceding self so that eternal

²⁶ ווארום פאר אונז איז געווען פאסן אזא כהן גדול, (וואס איז)
iz vos gadol koyen aza pasen geven iz undz far vorem
 is who gadol a kohen such fitting was is us for because

הייליק, אומשולדיק, לויטער, אפגעזונדערט פון חוטאים און דעהייבט
derheibt un choytim fun opgezundert loiter umshuldik heilik
 raised up and sinners from separated pure blameless holy

איבער די הימלען; ²⁷ וועלכער נויטיקט זיך נישט טאג אויס טאג איין,
ein tog ois tog nisht zich noitikt velcher himlen di iber
 one day out day not Himself need who heavens the above

ווי יענע כהנים גדולים, קודם כל מקריב צו זיין קרבנות פאר אייגענע
eigene far korbonos zain tsu makrev kol koidem gedoilem koyanim yene vi
 own for sacrifices do to offer all before gedolim kohanim those as

זינד, דערנאך פאר די זינד פונם פאלק; דאס דאזיקע האט ער געטאן
geton er hot dozike dos folk funem zind di far dernoch zind
 done He has these the people of the sin the for then sin

אינמאל פאר אלעמאל, מקריב זייענדיק זיך אליין. ²⁸ ווארום די
di vorem alein zich zaiendik makrev alemol far einmol
 the because alone Himself making offering always for once

תורה האט באשטימט פאר כהנים גדולים מענטשן, וואס האבן געהאט
gehat hoben vos mentshn gedoilem koyanim far bashtimt hot toire
 had have who men gedolim kohanim for appointed has Torah

שוואכקייט; אבער דאס ווארט פון דער שבועה, וואס איז שפעטער ווי
vi shpeter iz vos shvue der fun vort dos ober shvachkeit
 than later is which oath the of word the however weakness

די תורה, באשטימט דעם זון, וואס איז געמאכט פולקום אויף אייביק.
eibik oif fulkum gemacht iz vos zun dem bashtimt toire di
 eternity for perfect made is who Sun the appointed law the

נו, דאס איז דער סך הכל פון דעם געזאגטן: מיר האבן אזא
aza hoben mir gezogten dem fun hakol sach der iz dos nu
 such a have we said that of of all sum the is this well

כהן גדול, וועלכער האט זיך אנידערגעזעצט אויף דער
der oif anidergezetst zich hot velcher gadol koyen
 the on sat down Himself did which gadol kohen

רעכטער זייט פון כסא הכבוד פון דער (ג-טלעכער) מאיעסטעט אין
in mayestet g-tlecher der fun hakoved kisei fun zait rechter
 in magnificence divine the of glory throne of of side right

די הימלען, ²⁹ א דינער פונם מקדש און פון דעם אמתן משכן,
Mishkan emes dem fun un mikdash funem diner a himlen di
 Mishkan true the of and Mikdash of the minister a heavens the

וואס דער האר (ג-ט) האט געבויט און נישט קיין מענטש. ³⁰ ווארום
vorem mentsh kein nisht un geboit hot G-t Har der vos
 because man any not and built has G-d L-rd the which

יעדער כהן גדול איז באשטימט מקריב צו זיין מנחות און קרבנות;
korbonos un minchot zain tsu makrev bashtimt iz gadol koyen yeder
 sacrifices and offerings his to offer appointed is gadol kohen every

דערפאר איז נויטוענדיק, אז אויך ער זאל האבן וואס מקריב צו זיין.
zain tsu makrev vos hoben zol er oich az noitvendik iz derfar
 his to offer what have shall he also that necessary is therefore

him, als (*since*) he has Chayyei Ein Sof (*Endless Life*) and always lives to intercede in techinnah (*supplication*) for them.

²⁶ For such was for us, indeed, a *bekavod (suitable)* Kohen Gadol, *chasid, tamim, tahor, nivdal* from *chote'im (separated from sinners)* and exalted above *HaShomayim;* ²⁷ A Kohen Gadol who does not have daily need — as do the other Kohanim Gedolim — on the one hand, to offer up *zevakhim* for his own *averos*, and then to offer up *zevakhim* for the *averos* of the Am Brit. For this Kohen Gadol offered up himself, once and for all.

²⁸ For the Torah of Moshe Rabbeinu appoints *Bnei Adam* as Kohanim Gedolim, *Bnei Adam* with frailties, but the *Dvar HaShevu'ah*, which came later than the Torah of Moshe Rabbeinu, appoints *HaBen* who came to *shleimut (completeness)* l'Olam.

8 Now the main point of what is being said is this: we in fact have such a Kohen Gadol, who has taken his *moshav LIMIN HASHEM (at the right hand of the kisse of the kavod in Shomayim)*. ² Our Kohen Gadol is *mesharet baKodesh (minister in the holy things)* of the true *Mishkan* set up by *Adoneinu* and not by any mere mortal. ³ For every Kohen Gadol is ordained to offer both *minchot* and *zevakhim*, from which it was necessary

ד' דעריבער, אויב ער וואלט געווען אויף דער ערד, וואלט ער גארנישט
 gornisht er volt erd der oif geven volt er oib deriber
 nothing he would earth the on was would he if therefore

געווען קיין כהן, ווייל עס זענען דאך פאראן אזעלכע, וואס זענען
 zenen vos azelche faran doch zenen es vail koyen kein geven
 are who such there yet are it because kohen any be

מקריב מנחות לויט דער תורה; וועלכע דינען צו א סקיצע
 skitse a tsu dinen velche toire der loit minchot makrev
 sketch a to serve which Torah the according to offerings offer

און א שאטן פון הימלישע זאכן, לויט ווי משה איז באפוילן
 bafoilen iz Moshe vi loit zachn himlishe fun shoten a un
 order is Moses as according to things heavenly of shadow a and

געווארן, ווען ער האט געזאלט פארענדיקן דאס משכן; ווארום ער
 er vorem Mishkan dos farendiken gezolt hot er ven gevoren
 He because Mishkan the finish should has he when become

האט צו אים געזאגט: זע, דו זאלסט אלץ מאכן לויט דעם
 dem loit machen alts zolst du ze gezogt im tsu hot
 the according to make all you shall you look said him to has

מוסטער, וואס איז דיר געוויזן געווארן אויפן בארג. אבער איצט
 itst ober barg oifen gevoren gevizn dir iz vos muster
 now however mountain on the become shown you is which pattern

האט ער דערגרייכט א בעסערע עבודה אויף אזויפיל, אויף וויפל
 vifel oif azoifil oif avoide besere a dergreicht er hot
 how much on as much by ministry better a attained He has

אויך דער ברית, פון וועלכן ער איז דער פארמיטלער, איז גרעסער,
 greser iz farmitler der iz er velchen fun bris der oich
 greater is mediator the is He which of covenant the also

וועלכער איז פעסטגעזעצט אויף גרעסערע הבטחות. ווארום אויב
 oib vorem havtoches gresere oif festgezetst iz velcher
 if because promises greater on fixed is which

יענער ערשטער (בונד) וואלט געווען אן א פגם, וואלט נישט
 nisht volt pgam a on geven volt bund ershter yener
 that would fault a without was would agreement first that

געזוכט געווארן קיין ארט פאר א צווייטן. ווייל ווען מאכנדיק
 machendik ven vail tsveitn a far ort kein gevoren gezucht
 making when because second a for place of any become sought

פארווארפן צו זיי, זאגט ער:

er zogt zei tsu forvurf
 He says them to accusation

אָט קומען טעג, זאגט דער האר (ג-ט)

G-t Har der zogt teg kumen ot
 G-d L-rd the says days come look

און איך וועל מאכן מיט דעם בית ישראל

Yisroel beis dem mit machen vel ich un
 Israel house the with make will I and

און בית יהודה א נייעם בונד,

bund naiem a Yehude beis un
 covenant new a Yehudah house and

ט נישט לויט דעם בונד, וועלכן איך האב געמאכט

gemacht hob ich velchen bund dem loit nisht
 made have I which agreement the according to not

מיט זייערע אבות אינם טאג,

tog inem avot zeiere mit
 day in the ancestors their with

for this Kohen Gadol to have something also which he might offer.

⁴If, therefore, he were on ha'aretz he would not be a kohen, als there are kohanim who offer every korban (*sacrifice*) according to the Torah;

⁵However, the avodas kodesh sherut of these kohanim is service of a copy and shadow of the things in Shomayim, just as Moshe Rabbeinu was warned, when he was about to complete the Mishkan for "URE'EH" (*Now see to it*), Hashem says,

VA'ASEH BETAVNITAM ASHER ATAH MAREH BAHAR (*that you will make it according to the pattern having been shown to you on the mountain*).

⁶But now our Kohen Gadol has attained a more fest (*excellent*) avodas kodesh sherut in as much as he is also the Metavekh of a more fest (*excellent*) Brit upon which more auspicious havtachat (*promises*) have been enacted.

⁷For if the Brit HaRishonah had been without fault, it would not have been necessary to speak about a Brit HaShniyah. ⁸For, when Hashem finds fault with them, he says, HINEI YAMIM BA'IM, NE'UM HASHEM, VKHARATI ES BEIS YISRAEL V'ES BEIS YEHUDAH BRIT CHADASHA (*Behold, days are coming, says Hashem, when I will*

ווען איך האב זיי אנגענומען ביי דער האנט
hant der bai ongenumen zei hob ich ven
hand the with taken them have I when

זיי ארויסצופירן פון מצרים,
Mitsrayim fun aroistsufiren zei
Egypt of to lead out them

ווייל זיי זענען נישט געבליבן אין מיין בונד
bund main in gebliben nisht zenen zei veil
agreement my in remain not are they because

און איך האב זיי פארווארפן, זאגט דער האר (ג-ט).
G-t Har der zogt farvorfen zei hob ich un
G-d L-rd the says rejected them have I and

ווארום דאס איז דער בונד,
bund der iz dos vorem
covenant the is this because

וואס איך וועל מאכן מיט דעם בית ישראל נאך יענע טעג,
teg yene noch Yisroel beis dem mit machen vel ich vos
days those after Israel house this with make will I which

זאגט דער האר (ג-ט):

G-t Har der zogt
G-d L-rd the says

איך וועל געבן מייע געזעצן אין זייער פארשטאנד,
farshtand zeier in gezetsn maine geben vel ich
mind their in laws my give will I

און אויף זייער הארץ וועל איך זיי שרייבן;
shraiben zei ich vel harts zeier oif un
write them I will heart their on and

און וועל זיין זייער ג-ט, און זיי וועלן זיין מיין פאלק.
folk main zain velen zeï un G-t zeier zain vel un
people my be will they and G-d their be will and

און וועלן מער נישט לערנען יעדער איינער זיין חבר,
chaver zain einer yeder lernen nisht mer velen un
neighbor his one every teach not more will and

און יעדער איינער דעם ברודער זיינעם, אזוי צו זאגן:
zogen tsu azoi zainem bruder dem einer yeder un
say to so his brother the one every and

דערקען דעם האר (ג-ט), ווייל אלע וועלן מיך קענען,
kenen mich velen ale veil G-t Har dem derken
know Me will all because G-d L-rd the know

פון דעם קלענסטן ביז צום גרעסטן פון זיי;
zei fun grestn tsum biz klenstn dem fun
them of greatest to the until least the from

ווייל איך וועל זיין רחמנותדיק אויף זייערע
zeiere oif rachmonesdik zain vel ich veil
their on merciful be will I because

אומגערעכטיקייטן,
umgerechtheitn
lawless deeds

און זייערע זינד וועל איך מער נישט געדענקען. (ירמיהו לא, ל-ג.)
l-lg la Yirmeyah gedenken nisht mer ich vel zind zeiere un
30-33 31 Yirmeyah remember not more I will sin their and

און דערמיט, וואס ער זאגט א נייעם (ציטירן ניטציטירן), האט ער
er hot nitsitiren tsitiren naiem a zogt er vos dermit un
He has unquote quote new a says He what thereby and

establish with the Beis Yisroel
and with the Beis Yehudah

a Brit Chadasha).⁹ Not
like the Brit that I made
with their forefathers on
the day I took them by
the hand to lead them
out from the land of
Mitzrayim; because they
broke my Brit, though I
was a husband to them.

¹⁰ KI ZOT HABRIT ASHER
EKHROT ES BEIS YISROEL
ACHAREI HAYAMIM HAHEM,
NE'UM HASHEM; NATATI
ES TORATI BEKIRBAM V'AL
LIBAM EKHTAVENNAH,
V'HAYITI LAHEM L'ELOHIM
V'HEMMAH YIH'YU LI

LE'AM (Because this is
the Brit which I will make
with the Beis Yisroel after
those days, says Hashem:
putting my Torah into the
mind of them and upon
the levavot of them I will
write it and I will be to
them G-d and they will be
to Me a people).

¹¹ V'LO
YELAMMEDU OD ISH ES
RE'EHU V'ISH ES AKHIV
LEMOR, DE'U ES HASHEM;
KI KHULAM YEDE'U OTI
LEMIKTANNAM V'AD
GEDOLAM (No longer will a
man teach his neighbor, or
a man his brother, saying
"Have da'as of Hashem,"
because they will all have
da'as of Me, from the least
of them to the greatest.)

¹² KI ESLACH LA'AVONAM
U'LECHATTATAM LO EZKAR
OD (For I will forgive the
wickedness of them and their
sin I will remember no more).

¹³ When Hashem uses the
word "CHADASHA" he has

אלט געמאכט דעם ערשטן (בונד , ברית); דאס אלטע און
 un alte dos bris bund ershtn dem gemacht alt
 and old the covenant agreement first the made old
 פארעלטערטע אבער איז נאענט פארשוונדן צו ווערן.
 veren tsu farshvundn noent iz ober farelterte
 be to vanish near is however out-of-date

אבער אויך דער ערשטער (בונד) האט געהאט דינים פון
 fun dinim gehat hot bund ershter der oich ober
 for regulations had has covenant first the also however

עבודה און א וועלטלעך מקדש. ² ווארום א משכן איז געבויט
 geboit iz Mishkan a vorem mikdash veltlech a un avoide
 built is tent a because Mikdash earthly a and worship

געווארן; דאס ערשטע, אין וועלכן עס איז געווען די מנורה און דער
 der un menoire di geven iz es velchen in ershte dos gevoren
 the and lampstand the was is it which in first the become

שולחן און דאס לחם הפנים ; וואס האט געהייסן קודש; ³ און
 un kodesh geheisen hot vos haponim lechem dos un shulchn
 and holy named was which of the Presence Bread the and Table

פון אינעווייניק פון צווייטן פרוכת א משכן , וואס האט געהייסן קדשי
 kodshe geheisen hot vos Mishkan a Parochet tsvetn fun ineveinik fun
 Holy named was which tent a curtain second of inside of

קדשים, ⁴ וואס האט אנטהאלטן דעם גאלדענעם מזבח פון קטורת
 ktoires fun mizbeyeich goldenem dem anthalten hot vos kodoshim
 incense of altar golden the holding has which of Holies

און דעם ארון הברית , וואס איז אינגאנצן געווען באדעקט מיט
 mit badekt geven ingantsen iz vos habris orn dem un
 with covered was wholly is which of the covenant ark the and

גאלד, אין וועלכן (עס איז געווען) א גאלדענער קרוג, וואס האט אנטהאלטן
 anthalten hot vos krug goldener a geven iz es velchen in gold
 holding has which jar gold a was is it which in gold

מן , און אהרנס שטעקן, וואס האט געבליט, און די לוחות
 luches di un geblit hot vos shteken Aharons un man
 tablets the and budded has which staff Aharons and manna

הברית , ⁵ און פון אויבן, (איבער דעם ארון) די כרובים פון
 fun kruvim di orn dem iber oiben fun un habris
 of keruvim the ark the over above from and of the covenant

הערלעכקייט, וואס האבן באשאטנט דאס כפורת , וועגן וועלכן עס
 es velchen vegen kapores dos bashotnt hoben vos herlechkeit
 it which about Mercy Seat the overshadow have which glory

איז איצט נישט צו רעדן איינצלהיטלעך. ⁶ און דאס דאזיקע איז געווען אזוי
 azoi geven iz dozike dos un eintshheitlech reden tsu nisht itsht iz
 so was is these the and in detail speak to not now is

איינגעארדנט, אז אין ערשטן (אויסנווייניקסטן) משכן זענען די כהנים
 koyanim di zenen Mishkan oiseneinikstn ershtn in az aingeordent
 kohenim the are Mishkan outside first in that arranged

אלעמאל אריינגעגאנגען, טוענדיק די עבודה; ⁷ אבער אין דעם צווייטן,
 tsvetn dem in ober avoide di tuendik araingegangen alemol
 second the in however ministry the doing entering always

נאר דער כהן גדול אליין, איין איינציק מאל אין יאר, נישט אן בלוט,
 blut on nisht yor in mol eintsik ein alein gadol koyen der nor
 blood without not year in time only one alone gadol kohen the only

וואס ער איז מקריב פאר זיך און פאר די שגגות פון פאלק;
 folk fun shegagot di far un zich far makrev iz er vos
 people of ignorant sins the for and himself for offer is he which

thereby made the Brit HaRishonah yeshanah and a Brit thus made aging, is near to being yakhlof (vanished).

9 Now the Brit HaRishonah farshteit zich (of course) had regulations for avodas kodesh in an earthly Mikdash.

²For the Mishkan was furnished, that is, hachitzon (the outer one) in which were both the Menorah and the Shulchan and the setting out of the Lechem HaPanim.

This part is the Kodesh, the Holy Place. ³And behind the Parokhet HaSheynit was the part of the Mishkan being called the Kodesh HaKodashim, ⁴Having a

golden Mizbe'ach of ketoret (incense) and the Aron HaBrit having been covered on all sides with gold, and in which

was a golden jar holding the manna and the rod of Aharon which budded, and the Luchot haBrit (the tablets of the Covenant, the Decalogue, Aseret HaDibrot). ⁵And above

the Aron HaBrit the keruvim of kavod overshadowing the kapporet, about which things it is not possible to speak now in praht (detail). ⁶Now

these things having been prepared, the kohanim go continually into the Mishkan, the hachitzon (the outer one), performing the avodas kodesh sherut. ⁷But into the Kodesh HaKodashim only the Kohen Gadol goes, and only

once a year, and not without DAHM (blood) which he offers for himself and for the

דערמיט ווייזט דער רוח הקודש אויף, אז דער וועג צום קדשי
 kodshe tsum veg der az oif Hakoidesh ruach der vaizt dermit
 Holy to the way the that up the Holy Spirit the shows thereby

קדשים איז נאך נישט געווען אנטפלעקט, בשעת דאס ערשטע משכן
 Mishkan ershte dos beshas antplekt geven nisht noch iz kodoshim
 tent first the while revealed was not yet is of Holies

האט געהאט א קיום; ן וואס איז א משל פאר דער איצטיקער
 itstiker der far moshal a iz vos kiem a gehat hot
 present the for the parable a is which existence an had has

צייט; אין וועלכן מען איז מקריב מנחות און זבחים, וועלכע קענען
 kenen velche zevachim un minchot makrev iz men velchen in tsait
 can which sacrifices and offerings sacrificed is there which in time

נישט לויט דעם געוויסן שלמותדיק מאכן דעם, וואס
 vos dem machen shleymesdik gevisen dem loit nisht
 who the ones make perfect conscience the as regarding not

ריכט אפ די עבודה, נאר זענען, מיט שפייון און געטראנקען
 getranken un shpaizn mit zenen nor avoide di op richt
 drink and foods with are but ministry the up do observances

און פארשיידענע הלכות מקוואות, פליישלעכע דינים, און
 un dinim fleishleche mikvaot haloches farsheidene un
 and regulations of the flesh mikvehs Jewish traditions various and

ארויפגעלייגט ביז צו דער צייט פון תיקון העולם.
 hooilem tikun fun tsait der tsu biz aroifgeleigt
 of the world Restoration of time the to until were imposed

אבער משיח, קומענדיק ווי א כהן גדול פון די גוטע
 gute di fun gadol koyen a vi kumendik Moshiach ober
 good the of gadol kohen a as coming Moshiach however

קומענדיקע זאכן, דורך דעם גרעסערן און מער פאלקאמענעם
 folkomenem mer un gresern dem durch zachn kumendike
 perfect more and greater the through things coming

משכן, דעם נישט מיט הענט געמאכטן, דאס הייסט נישט פון דער
 der fun nisht heist dos gemachtn hent mit nisht dem Mishkan
 the of not means this made hands with not that Mishkan

דאזיקער באשאפונג, אן אויך נישט מיט דעם בלוט פון בעק און קעלבער,
 kelber un bek fun blut dem mit nisht oich bashafung doziker
 calves and goats of blood the with not also creation this one

נאר מיט זיין אייגן בלוט, איז אריינגעגאנגען איינמאל פאר אלעמאל אינם
 inem alemol far einmol araingegangen iz blut eigen zain mit nor
 in the always for once entered is blood own his with but

קדשי קדשים, און געפונען אן אייביקע ישועה. ן ווארום אויב דאס
 dos oib vorem yeshue eibike an gefunen un kodoshim kodshe
 the if because salvation eternal an obtained and of Holies Holy

בלוט פון בעק און רינדער און דאס אש פון א יונגער קו, ווערנדיק
 verendik ku yunger a fun ash dos un rinder un bek fun blut
 becoming cow younger a of ashes the and bulls and goats of blood

געשפריצט אויף טמאים, מאכט הייליק צום רייניקן דאס לייב,
 laib dos reiniken tsum heilik macht tomeim oif geshpritzt
 body the cleanse to the holy makes unclean on sprinkled

אויף וויפל מער וועט דאס בלוט פון דעם משיח, וואס האט
 hot vos Moshiach dem fun blut dos vet mer vifel oif
 has who Moshiach the of blood the will more how much on

זיך מקריב געווען, דורך דעם אייביקן גייסט, אן א מום
 mum a on Gaist eibikn dem durch geven makrev zich
 blemish a without Spirit eternal the through was offer Himself

shiggot haAm (*unintentional sins of the people*). ⁸ By this the Ruach Hakodesh signifies that the Derech into the Kodesh HaKodashim has not yet been revealed while the Mishkan, the hachitzon (*the outer one*), is still standing, ⁹ Which is a mashal for the present time. Accordingly both minchot and zevakhim are being offered which cannot fulfill with respect to the matzpun (*conscience*) of the worshiper, ¹⁰ Als (*since*) they deal only with okhel and mashkeh (*drink*) and different tevilot, external regulations being imposed until the time of the Tikkun (*Restoration*).

¹¹ But when Rebbe, Melech HaMoshiach came as the Kohen Gadol of the coming tovot (*good things*), he entered through the Mishkan Gadol, the greater and more perfect Mishkan, not made with hands, that is, not of this B'ri'ah (*Creation*); ¹² Not through the dahm of se'irim (*goats*) and of agalim (*bulls*) but through his own dahm he entered the Kodesh HaKodashim once and for all, having secured for us the Geulah Olamim. ¹³ For if the dahm of se'irim (*goats*) and parim (*young bulls*) and the ashes of a heifer sprinkling those who have become tum'a (*uncleanness*), if this dahm sets apart for kedushah for the tohorah (*purification*) of the basar, ¹⁴ By how much more will the dahm of Rebbe, Melech HaMoshiach who through the eternal Ruach Hakodesh

צו ה' , רייניקן אייער געוויסן פון טויטע מעשים צו דינען
 dinen tsu maisim toite fun gevisen eier reiniken Hashem tsu
 serve to works dead from conscience your cleanse Hashem to

דעם לעבעדיקן ג-ט? ^{טז} און צוליב דעם איז ער דער פארמיטלער
 farmitler der er iz dem tsulib un G-t lebedikn dem
 mediator the He is this on account of and G-d living the

פון דעם נייעם בונד , כדי נאכדעם ווי זיין טויט איז געווארן
 gevoren iz toit zain vi nochdem kedei bund naiem dem fun
 become is death His as then so that covenant new the of

פאר אן אויסלייזונג פון די עבירות , וואס זענען אונטער דעם
 dem unter zenen vos aveires di fun oisleizung an far
 the under are which transgressions the of redemption a for

ערשטן בונד , זאלן די גערופענע באקומען די אייביקע
 eibike di bakumen gerufene di zolen bund ershtn
 eternal the received those who are called the should covenant first

ירושל . ^{טז} ווארום וואו עס איז דא א צוואה, דארט מוז געשען
 geshen muz dort tsavoe a do iz es vu vorem yerushe
 occur must there will a here is there where because inheritance

דער טויט פון דעם , וואס האט געמאכט די צוואה. ^{טז} ווייל א צוואה
 tsavoe a veil tsavoe di gemacht hot vos dem fun toit der
 will a because will the made has who the One of death the

טרעט ערשט אריין אין קראפט , ווען מען איז שוין געשטארבן,
 geshtorben shoin iz men ven kraft in arain ersht tret
 dead already is one when enforcement in into first steps

אנדערש האט זי נישט קיין מאכט ווען דער , וואס האט געמאכט
 gemacht hot vos der ven macht kein nisht zi hot andersh
 made has who the one when power any not it has else

די צוואה, לעבט. ^{טז} דעריבער איז אויך דער ערשטער בונד נישט
 nisht bund ershter der oich iz deriber lebt tsavoe di
 not covenant first the also is therefore lives will the

אינגעווייט געווארן אן בלוט. ^{טז} ווארום משה, האבנדיק געזאגט
 gezogt hobendik Moshe vorem blut on gevoren aingevait
 said having Moses because blood without become initiated

אלע געבאטן פון דער תורה צום גאנצן פאלק, האט גענומען
 genumen hot folk gantsn tsum toire der fun geboten ale
 taken has people entire to the Torah the of commandments all

דאס בלוט פון די קעלבער און פון די בעק מיט וואסער און רויטער
 roiter un vaser mit bek di fun un kelber di fun blut dos
 scarlet and water with goats the of and calves the of blood the

וואל און היזאפ און באשפריצט דאס ספר און דאס גאנצע פאלק,
 folk gantse dos un seifer dos bashpirst un hizop un vol
 people whole the and Sefer the sprinkled and hyssop and wool

כ זאגנדיק:
 zogendik
 saying

דאס דאזיקע איז דאס בלוט פון דעם בונד ,
 bund dem fun blut dos iz dozike dos
 covenant the of blood the is these the

וואס ה' האט אייך באפוילן . (שמות כד , ח .)
 ch chd Shemot bafuilen aich hot Hashem vos
 8 24 Exodus commanded you has Hashem which

כא און אויך דאס משכן און אלע כלים פון דער עבודה האט ער
 er hot avoide der fun keilim ale un Mishkan dos oich un
 he has ministry the of pots all and Mishkan the also and

offered himself without MUM (defect) to G-d, by how much more will his DAHM purify our matzpun (conscience) from ma'asim metim (dead works) in order to serve the Elohim Chayyim. ¹⁵ And for this reason Rebbe, Melech HaMoshiach is the Metavekh of a Brit Chadasha in order that those who are HaKeru'im (the Called ones) may receive the nachalat olam (eternal inheritance) of the Havtachah (Promise), because a mavet, a kapparot hapeysa'im has taken place that gives them pedut (ransom for redemption, Geulah) from peysa'im (transgressions) that were committed under HaBrit HaRishonah. ¹⁶ For where there is a brit or a tzavva'a (will), it is aizen (well founded, incontrovertible) that the histalkus (passing) of the one who made it must be established. ¹⁷ For a Brit, a tzavv'a (covenant, will) is valid only when Bnei Adam have died, for it is never validly executed as long as the ba'al tzavva'a (testator, person who makes the will) lives. ¹⁸ Hence the Brit HaRishonah was not cut without DAHM. ¹⁹ For when every mitzvah had been spoken by Moshe Rabbeinu to all the Am Brit according to the Torah, he took the dahm of se'irim and of agalim with mayim and scarlet wool and hyssop and sprinkled both the sefer itself and all the people, ²⁰ Saying, HINEI DAHM HABRIT (This is the blood of the Covenant) which Hashem commanded you. ²¹ And in the same way he sprinkled both the Mishkan and also all the k'lei

אויף אן ענלעכן אופן באשפריצט מיט בלוט. ^{כב} און לויט דער
 der loit un blut mit bashprist oifen enlechn an oif
 the according to and blood with sprinkled way similar a on

תורה ווערט כמעט אלץ גערייניקט מיט בלוט; און אן בלוט
 blut on un blut mit gereinikt alts kimat vert toire
 blood without and blood with cleansed all things almost it is Torah

פארגיסונג גיבט נישט קיין פארגעבונג.
 fargebung kein nisht gibt fargisung
 forgiveness any not gives shed

^{כב} דעריבער איז עס טאקע געווען נויטוענדיק, אז די מוסטערן פון
 fun musteren di az noitvendik geven take es iz deriber
 of patterns the that necessary was actually it is therefore

די הימלישע זאכן זאלן גערייניקט ווערן מיט די דאזיקע, אבער די
 di ober dozike di mit veren gereinikt zolen zachn himlishe di
 the however these the with be cleansed should things heavenly the

הימלישע זאכן אליין מיט בעסערע קרבנות, ווי די דאזיקע.
 dozike di vi korbones besere mit alein zachn himlishe
 these the than sacrifices better with themselves things heavenly

^{כב} ווארום דער משיח איז נישט אריינגעגאנגען אין א מקדש, וואס
 vos mikdash a in araingegangen nisht iz Moshiach der vorem
 which Mikdash a in entered not is Moshiach the because

איז געווען געמאכט פון מענטשלעכע הענט, א בילד פון דעם אמתן; נאר
 nor emesn dem fun bild a hent mentshleche fun gemacht geven iz
 but true the of copy a hands human of made was is

ממש אין הימל אריין, איצט צו דערשיינען פאר ה'ס פנים
 ponem Hashems far dershainen tsu itst arain himel in mamesh
 face Hashem's before appear to now into heaven in real

פאר אונדזערטוועגן; ^{כב} נישט כדי מערערע מאל זיך אליין מקריב
 makrev alein zich mol merere kedei nisht undzertvegen far
 offer alone self times several so that not our sakes for

צו זיין, ווי דער כהן גדול גייט אריין אין דעם קדשי קדשים יאר
 yor kodoshim kodshe dem in arain geit gadol koyen der vi zain tsu
 year of Holies Holy the in into goes gadol kohen the as his to

איין יאר אויס מיט פרעמד בלוט; ^{כב} ווייל אויב אזוי, וואלט ער
 er volt azoi oib vaill blut fremd mit ois yor ein
 He would so if because blood not their own with out year in

באדארפן מערערע מאל לייזן זינט דעם אנהויב פון דער וועלט;
 velt der fun onhoib dem zint laiden mol merere badorfen
 world the of beginning the since to suffer times several have had

איצט אבער ביים די סוף פון די צייטן איז ער דערשינען צו פארטיליקן
 fartiliken tsu dershinen er iz tsaitn di fun sof di baim ober itst
 destroy to appeared He is times the of end the at however now

די זינד דורך דעם קרבן פון זיך אליין. ^{כב} און ווי עס איז נגזר
 nigzar iz es vi un alein zich fun korben dem durch zind di
 decreed is it as and alone self of sacrifice the through sin the

געווארן פאר מענטשן איינמאל צו שטארבן און נאכדעם דער יום
 yom der nochdem un shtarben tsu einmol mentshn far gevoren
 day of the after that and die to once people for become

הדין; ^{כב} אזוי איז אויך דער משיח איינמאל מקריב געווארן, צו
 tsu gevoren makrev einmol Moshiach der oich iz azoi Hadin
 to become offer once Moshiach the also is so judgment

טראגן די זינד פון פילע, און א צווייט מאל וועט ער דערשיינען אן
 on dershainen er vet mol tsvait a un file fun zind di trogen
 without appear he will time second a and many of sin the carry

haSherut (*vessels of service in the Mishkan*) with dahm. ²² Indeed, according to the Torah, almost everything is metohar (*purified*) by dahm, and without a kapporah by means of shefach dahm (*the shedding of blood*) there is no selicha (*forgiveness*).

²³ Therefore, it was necessary for the tavnit (*pattern, copy*) of the things in Shomayim be metohar (*purified*) with these, but the things of Shomayim themselves with better zevakhim than these. ²⁴ For Rebbe, Melech HaMoshiach did not enter into a Kodesh HaKodashim made by human hands, a mere TAVNIT (*pattern, copy*) of the true Kodesh HaKodashim, but Moshiach entered into Shomayim itself, now to appear before the face of Hashem for us. ²⁵ Nor was it so that he may offer himself again and again, as the Kohen Gadol enters the Kodesh HaKodashim yearly with dahm not his own; ²⁶ For then it would have been necessary for him to suffer often from the hivvased tevel (*foundation of the world*); but now, once at the Ketz HaOlamim, he has appeared to put away averos (*sins*) by the korban of himself. ²⁷ And in as much as it is appointed for men to die once and after this HaMishpat, ²⁸ So he, having been offered up once in order that HU NASA CHET RABBIM (*he bore away the sin of many*) and shall appear sheynit (*a second time*) for Yeshu'at Eloheinu without reference to chet for those who expectantly khakeh

זינד צו די , וואס דערווארטן אים, צו ישועה .
 yeshue tsu im dervartn vos di tsu zind
 salvation for him wait for who the to sin

levo'o shel (await the arrival of)
 Moshiach.

ווארום די געזעץ, האבנדיק נאר א שאטן פון די קומענדיקע גוטע
 gute kumendike di fun shoten a nor hobendik gezets di vorem
 good coming the of shadow a only having law the because

זאכן, נישט דאס רעאל טובסטאנץ פון די זאכן אליין, קען
 ken alein zachn di fun substans real dos nisht zachn
 can themselves things the of substance real the not things

קיינמאל נישט מאכן שלמותדיק די, וואס קומען מיט די קרבנות,
 korbones di mit kumen vos di shleymesdik machen nisht keinmol
 sacrifices the with come who the perfect make not never

וואס מען איז מקריב אָן אויפהער יאר איין יאר אויס. ² ווייל
 vail ois yor ein yor oifher on makrev iz men vos
 because out year in year ceasing without offering is one which

אין קעגנפאל וואלט מען דען נישט אויפגעהערט זיי צו ברענגען?
 brengen tsu zei oifgehert nisht den men volt kegnfal in
 bring to them cease not then they would otherwise in

צוליב דעם וואס די, וועלכע ריכטן אפ די עבודה, זייענדיק
 zaiendik avoide di op richten velche di vos dem tsulib
 being worship the up offer which the what that on account of

איינמאל גערייניקט געווארן, וואלטן מער נישט געהאט קיין געוויסן
 gevisen kein gehat nisht mer volten gevoren gereinikt einmol
 conscience any have not more would become cleansed once

פון זינד. ³ נאר אין די דאזיקע (קרבנות) איז פאראן א יערלעכע
 yerleche a faran iz korbones dozike di in nor zind fun
 yearly a there is sacrifices these the in but sin of

דערמאנונג פון זינד. ⁴ ווייל דאס בלוט פון רינדער און בעק האט
 hot bek un rinder fun blut dos vail zind fun dermonung
 has goats and oxen of blood the because sin of remembrance

נישט דעם כוח אוועקצונעמען זינד. ⁵ דערפאר, אריינקומענדיק אין דער
 der in arainkumendik derfar zind avektsunemen koiech dem nisht
 the in coming in therefore sin to take away power the not

וועלט, זאגט ער:
 er zogt velt
 he says world

א זבח און א מנחה האסטו נישט פארלאנגט,
 farlangt nisht hostu minche a un zevach a
 required not you have offering an and sacrifice a

נאר א גוף האסטו מיר צוגעגרייט;
 tsugegreit mir hostu guf a nor
 prepared me you have body a but

¹ עולות און קרבנות פאר זינד זענען דיר נישט
 nisht dir zenen zind far korbones un oilot
 not you are sin for sacrifices and burnt offerings

וואוילגעפעלן.
 voilgefelen
 well pleased

² דעמאלט האב איך געזאגט: אָט בין איך געקומען,
 gekumen ich bin ot gezogt ich hob demolt
 come I am look said I have then

אין דער מגילת ספר שטייט געשריבן וועגן מיר,
 mir veges geshriben shteit seifer megile der in
 me about written stands book scroll of the in

10 For the Torah, als (since) it has only a shadow of the tovo ha'atidot (good things to come) and is not the etzem (actual) things, can never by the same yearly zevakhim (sacrifices), which they offer continually, make shleimut (whole, complete) those drawing kiruv (near). ² Otherwise, would these zevakhim not have stopped being offered, because the worshipers, having experienced tohorah (purification, cleansing) even once, would no longer have had consciousness of averos? ³ But by those zevakhim there is a zikaron (remembrance) and a reminder of averos year after year. ⁴ For it is impossible for the dahm of parim (young bulls) and se'irim (goats) to take away chatta'im (sins). ⁵ Therefore, when he comes into the Olam Hazeh, he says ZEVACH UMINCHAH LO CHAFATZTA (sacrifice and offering You did not desire), but a body you prepared for me;

⁶ OLAH V'CHATA'AH LO SH'ALTA (Burnt offering and sin offering you have not desired). ⁷ Then I said, Look, here I am, I have come — it is written about me in the megillah [scroll] LA'ASOT

צו טאן דיין רצון, אָ גוט! (תהלים מ, ז-ט.)

z-t m Tehilim G-t o rotsn dain ton tsu
7-9 40 Psalms G-d o will your do to

וּזְאָגְנִידִק אױבִּין (צײַטירן נײַטצײַטירן) א זבֿח און א מנחֿה און
un minche a un zevach a nitsitiren tsitiren oiben zogendik
and offering a and sacrifice a unquote quote above saying

עולות און קרבנות פאר זינד האסטו נישט פארלאנגט, נישט
nisht farlangt nisht hostu zind far korbones un oilot
not required not you have sin for sacrifices and burnt offerings

זענען זיי דיר וואוילגעפעלן, וועלכע זענען מקריב געווארן לויט
loit gevoren makrev zenen velche voilgefelen dir zei zenen
according to become offered are which well pleased you they are

דער געזעץ, ^ט האט ער דאן געזאגט: אָט בין איך געקומען צו טאן
ton tsu gekumen ich bin ot gezogt dan er hot gezets der
do to come I am look said then he has law the

דיין רצון. ער האט אפגעשאפט דאס ערשטע, כדי דאס צווייטע צו
tsu tseite dos kedei ershte dos opgeshaft hot er rotsn dain
to second the so as first the cancelled has He will Your

באשטעטיקן, ^י אין וועלכן רצון מיר זענען געהייליקט געווארן דורך
durch gevoren geheilikt zenen mir rotsn velchen in bashtetiken
through become holy are we will which in confirm

דעם מקריב זיין פון דעם קערפער פון יהושע/ישוע המשיח
HaMoshiachn Yeshua/Yehoshua fun kerper dem fun zain makrev dem
the Moshiach Yehoshua of body the of his offering the

איינמאל פאר אלעמאל. ^{יא} און איטלעכער כהן שטייט טאג אויס טאג
tog ois tog shteit koyen itlecher un alemol far einmol
day out day stands kohen every and always for once

איינ, דינענדיק און מקריב זייענדיק די זעלביקע קרבנות, וועלכע
velche korbones zelibike di zaiendik makrev un dinendik ein
which sacrifices same the making sacrifice and serving one

קענען קיינמאל נישט אוועקנעמען זינד; ^{יב} ער אבער, האבנדיק מקריב
makrev hobendik ober er zind aveknemen nisht keinmol kenen
offer having however He sin take away not never can

געווען איין קרבן פאר זינד, האט זיך אויף אייביק אנדערגעזעצט
anidgerzetst eibik oif zich hot zind far korben ein geven
sat down eternal on Himself did sin for sacrifice one was

אויף ה'ס רעכטער זייט; ^{יג} ווארטנדיק פון דעמאלט אָן ביז זיינע
zaine biz on demolt fun vartendik zait rechter Hashems oif
His until on then since waiting side right Hashem's on

פיינט וועלן געלייגט ווערן ווי א פוסבנקעלע צו זיינע פיס. ^{יד} ווארום
vorem fis zaine tsu fusbenkele a vi veren geleigt velen faint
because feet His to footstool a as be put will enemies

ער האט מיט איין קרבן שלמותדיק געמאכט אויף אייביק די, וואס
vos di eibik oif gemacht shleyesdik korben ein mit hot er
who the eternal on made perfect sacrifice one with has He

זענען געהייליקט געווארן. ^{טו} און אויך דער רוח הקודש זאגט עדות
eides zogt Hakoidesh ruach der oich un gevoren geheilikt zenen
witness says the Holy Spirit the also and become holy are

צו אונדז; ווארום נאכדעם ווי ער האט געזאגט:
gezogt hot er vi nochdem vorem undz tsu
said has He as afterwards because us to

^{טז} דאס איז דער בונד, וואס איך וועל מאכן
machen vel ich vos bund der iz dos
make will I which covenant the is this

RETZONECHAH ELOHAI
CHAFATZTI (*I desire to do*

your will, O G-d.) ⁸ When
he said above, “ZEVACH

and MINCHAH and OLAH
and CHATA'AH you

have not desired, nor
have you taken pleasure

in them” — these are
offered according to the

Torah ⁹ — Then he said,
I have come LA'ASOT

RETZONECHAH (*to do*

your will.) He takes away
HaRishonah in order to

establish HaShenyah.
¹⁰ And it is by the ratzon

Hashem that we will
have been set apart for

kedushah through the korban
NEFESH of Rebbe, Melech

HaMoshiach Yehoshua,
once and for all. ¹¹ And

every kohen stands daily
at his avodas kodesh

sherut ministering and
offering again and again

the same korbanot that
can never take away

chatta'im; ¹² But Rebbe,
Melech HaMoshiach,

having offered up one
korban for chatta'im

for all time, YASHAV
LIMIN HASHEM (*Sat*
down at the right hand
of G-d), ¹³ Waiting from
that time onward until

OYVAV (*His enemies*) be
made “a footstool for
his feet.” ¹⁴ For by one
korban he has perfected
forever HaMekudashim
(*the ones being set apart*
as Kedoshim). ¹⁵ And the
Ruach Hakodesh also
bears solemn edut to us;
for after saying, ¹⁶ ZOT

מיט זיי נאך יענע טעג, זאגט דער האר (ג-ט),
G-t Har der zogt teg yene noch zei mit
G-d L-rd the says days those after them with

איך וועל געבן מיין תורה אין זייערע הערצער
hertser zeiere in toire main geben vel ich
hearts their in Torah my give will I

און אויף זייער פארשטאנד וועל איך זי שרייבן;
shraiben zi ich vel farshtand zeier oif un
write it I will minds their on and

”און זייערע זינד און זייערע חטאים”
chatoim zeiere un zind zeiere un
lawless deeds their and sin their and

וועל איך מער נישט געדענקען. (ירמיהו לא, לב-לג.)
lb-lg la Yirmeyah gedenken nisht mer ich vel
32-33 31 Yirmeyah remember not more I will

”און וואו עס איז פאראן א פארגעבונג פון די דאזיקע, דארט גיבט
gibt dort dozike di fun fargebung a faran iz es vu un
gives there these the of forgiveness a there is it where and

מער נישט קיין קרבן פאר זינד.
zind far korben kein nisht mer
sin for sacrifice any not more

”דעריבער, ברידער, האבנדיק דרייסטקייט אריינצוגיין אינם
inem araintsugein dreistkeit hobendik brider deriber
in the to enter boldness having brothers therefore

קדשי קדשים דורך דעם בלוט פון יהושען/ישוען,
Yeshuan/Yehoshuan fun blut dem durch kodoshim kodshe
Yehoshua of blood the through of Holies Holy

כ פון (יהדות) דרך (ה'), וועלכן ער האט פאר אונדז
undz far hot er velchen Hashem derech Yahades fun
us for has He which Hashem way of Judaism by

אינגעווייט, א נייעס און לעבעדיקן דורך דעם פרוכת, דאס
dos Parochet dem durch lebedikn un naiem a aingevait
this curtain the through living and new a initiated

הייסט זיין פלייש, כ”א און (האבנדיק) א כהן גדול איבער דעם
dem iber gadol koyen a hobendik un fleish zain heist
the over gadol kohen a having and flesh His means

הויז פון ה', כ”ב לאמיר קומען מיט אן אויפריכטיק הארץ
harts oifrichtik an mit kumen lomir Hashem fun hoiz
heart sincere a with come let us Hashem of house

אין דער פולקייט פון אמונה מיט אונדזערע הערצער גערייניקט
gereinikt hertser undzere mit emune fun fulkeit der in
cleansed hearts our with faith of fullness the in

פון א ביזו געוויסן און מיט גופים געוואשענע אין ריין
rein in gevashene gufim mit un gevisen beiz a fun
clean in washed bodies with and conscience evil a of

וואסער; כ”ג לאמיר האלטן פעסט, אן צאנקעניק, די אמונה
emune di tsankenik on fest halten lomir vaser
faith the hesitating without firm hold let us water

פון דער האפענונג; ווייל געטריי איז דער, וואס האט
hot vos der iz getrai vail hofenung der fun
has who the One is faithful because hope the of

צוגעזאגט; כ”ד און לאמיר סטימולירן איינער פון דעם אנדערן, צו
tsu andern dem fun einer stimuliren lomir un tsugezogt
to other the of one stimulate let us and promised

HABRIT ASHER EKHROT
("This is the covenant that
I will make) with them
after those days," says
the L-rd, "I will put my
Torah in the mind of
them and I will inscribe
it on their heart." He
then says: ¹⁷ LA'AVONAM
U'LECHATTATAM LO EZKAR
(And their wickedness and
their sin I will remember
no more). ¹⁸ Now where
there is selicha (forgiveness)
for these things, there is
no longer a korban for
chatta'im.

¹⁹ Therefore, Achim
b'Moshiach, having confidence
for bevitachon (confidently)
entering haSha'ar laHashem
(gate to approach G-d's presence,
access of the tzaddikim) into
the Kodesh HaKodashim by
HaDahm HaYehoshua, ²⁰ Which
he opened for us as a Derech
Chadasha, a Derech Chayyah,
through the parokhet, that is
to say, the parokhet opened
when was offered the basar
of Moshiach. ²¹ And als (since)
we have a Kohen Gadol over
the Beis Hashem, ²² Let us
approach and draw near to
Hashem with a lev shalem, with
full assurance and bitachon
of Emunah, our levavot
having been sprinkled clean
(tehorim) from an evil matzpun
(conscience) and our bodies
plunged kluhr (pure) into a
tevilah in a mikveh mayim.
²³ Let us, without wavering,
hold firmly to the hoda'ah
of Tikveteinu, for Ne'eman
is the One having given the

וועקן צו ליבע און צו מעשים טובים; ^כנישט צו פארנאכלעסיקן
farnachlesiken tsu nisht tovim maisim tsu un libe tsu veken
neglecting to not good deeds to and love to awake

אונדזער פארזאמלען זיך, ווי עס איז די געוואוינהייט פון
fun gevoinheit di iz es vi zich farzamlen undzer
of custom the is it as ourselves gather our

אייניקע; נאר לאמיר מזהיר זיין איינער דעם אנדערן, און דאס
dos un andern dem einer zain mazer lomir nor einike
this and other the one do exhort let us but some

אויף אזויפיל מער אויף וויפיל איר זעט דעם טאג זיך
zich tog dem zet ir vifel oif mer azoifil oif
itself Day the see you how much on more as much on

דערנענטערן.
dernenteren
approach

^כ ווארום אויב מיר זינדיקן במזיד, נאכדעם ווי מיר האבן
hoben mir vi nochdem bemezyed zindikn mir oib vorem
have we as then deliberately sin we if because

באקומען די דערקענטעניש פונם אמת, בלייבט מער נישט קיין
kein nisht mer blaiht emes funem derkentenish di bakumen
any not more remains truth of the knowledge the received

קרבן פאר זינד, ^כ נאר א שרעקלעך ווארטן אויף דעם משפט און
un mishpot dem oif varten shreklech a nor zind far korben
and judgment the on waiting for terrible a but sin for sacrifice

געפערלעך פייער, וואס וועט פארצערן די ווידערשפעניקע. ^כ עמיצער,
emitsen vidershenike di fartseren vet vos faier gefeherlech
someone rebellious the devour will which fire perilous

וואס איז עובר תורת משה, מוז אָן רחמנות שטארבן אויפן
oiften shtarben rachmones on muz Moshe torat oyver iz vos
on the die mercy without must Moses law of violating is who

עדות זאגן פון צוויי אדער דריי; ^כ וואס פאר א הארבערע שטראף
shtrof harbere a far vos drai oder tsvei fun zogen eides
punishment greater a for who three or two of say witness

איז ווערט דער, וואס האט דעם זון פון דער אויבערשטער געטרעטן
getretn Oibershter der fun zun dem hot vos der vert iz
trampled Most High the of son the has who this one worthy is

מיט די פיס און געהאלטן פאר טמא דאס בלוט פון דעם בונד,
bund dem fun blut dos tome far gehalten un fis di mit
covenant the of blood the defiled for held and feet the with

דורך וועלכן ער איז געהייליקט געווארן, און געלעסטערט דעם גייסט
Gaist dem gelestert un gevoren geheilikt iz er velchen durch
Spirit the blasphemed and become holy is he which through

פון חסד. ^ל ווארום מיר קענען אים, וואס האט געזאגט:
gezogt hot vos im kenen mir vorem chesed fun
said has who Him know we because grace of

צו מיר געהערט נקמה,
nekome gehert mir tsu
vengeance belongs Me to

איך וועל באצאלן.
batsolen vel ich
pay will I

און ווידער:
vider un
again and

havtachah (promise). ²⁴ And let us consider how to meorer (stimulate, motivate, shtarken) one another to ahavah and mitzvos, ²⁵ And let us not turn away and defect from our noiheg (habitually) conducted daily minyan, as some are doing; let us impart chizzuk (strengthening, encouragement) to one another, and by so much the more as you see the Yom approaching.

²⁶ For when we intentionally commit chet b'yad ramah (wilful sin with a high hand of defiance) after having received the full da'as of HaEmes, there remains no longer a korban for chattoteinu, ²⁷ But only a terrible expectation of Din and Mishpat and of a blazing EISH TZARECHA TOKHLEM (Fire that will consume the enemies of Hashem). ²⁸ Anyone who was doiche (rejecting or setting aside) the Torah of Moshe Rabbeinu, upon the dvar of SHNI EDIM O AL PI SHLOSHA EDIM (Testimony of two or three witnesses), dies without rachamim. ²⁹ By how much worse onesh (penalty) do you think the one will be considered worthy who trampled on the Zun fun der Oybershter and also treated as mechallel kodesh (profane) the Dahm HaBrit which set him apart mekudash and also committed Chillul Hashem gidduf against the Ruach Hakodesh of Hashem's

דער האר (ג-ט) וועט משפטן זיין פאלק.
folk zain mishpeten vet G-t Har der
people His judge will G-d L-rd the

(דברים לב, לה-לו.)

lh-lu lb Devarim

35-36 32 Deuteronomy

עס איז שרעקלעך אריינצופאלן אין די הענט פון דעם לעבעדיקן ג-ט.
G-t lebedikn dem fun hent di in araintsufalen shreklech iz es
G-d living the of hands the in to fall terrible is it

(דברים ד, כד.)

chd d Devarim

24 4 Deuteronomy

דערמאנט זיך אבער די ערשטע טעג, אין וועלכע דאס
dos velche in teg ershte di ober zich dermont
the which in days first the however yourselves remember

ליכט איז אייך אויפגעגאנגען, דעם ראנגלעניש פון ליידן, וואס איך
ir vos laiden fun ranglenish dem oifgegangen aich iz licht
you which suffering of struggle the gone up you is light

האט דערטראגן; טיילווייז זענט איר געווארן א ספעקטאקל דורך
durch spektakl a gevoren ir zent teilvaiz dertrogen hot
through spectacle a become you are in part bear did

הרפות און צרות, און טיילווייז דורכן נעמען אן אנטויל מיט
mit onteil an nemen durchn teilvaiz un tsores un charpes
with common share a take through in part and troubles and shame

די, וואס זענען אזוי באהאנדלט געווארן. ווארום איר האט געהאט
gehat hot ir vorem gevoren bahandlt azoi zenen vos di
had have you because become treated so are who the

מיטלייד מיט די געפאנגענע און מיט פרייד אנגענומען דאס אויסרויבן
oisroißen dos ongenumen freid mit un gefangene di mit mitlaid
plunder the accepted joy with and prisoners the with empathy

פון אייער האב און גוטס, וויסנדיק, אז איר האט א גרעסער
greser a hot ir az visendik guts un hob eier fun
greater a have you that knowing goods and possessions your of

פארמעגן, וואס האט א קיום. ווארפט זענען נישט אוועק
avek nisht zhe varft kiem a hot vos farmegn
went away not then throw permanence a has which possession

אייער בטחון, וועלכער האט א גרויסן שכר. ווארום איר נויטיקט
noitikt ir vorem sachar groisn a hot velcher bitochen eier
need you because reward great a has which confidence your

זיך אין סבלנות, כדי ווען איר וועט האבן געטאן ה'ס
Hashems geton hoben vet ir ven kedei savlonen in zich
Hashem's done have will you when so that endurance in yourselves

רצון, זאלט איר באקומען די הבטחה.
havtachah di bakumen ir zolt rotsn
promise the receive you shall will

ווארום נאך א קליינע, קליינע וויילע,

vaile kleine kleine a noch vorem
while small small a after because

דער, וואס קומט, וועט קומען און זיך נישט זוימען.
zoimen nisht zich un kumen vet kumt vos der
delay not Himself and come will comes who this One

און מיין צדיק וועט דורך אמונה לעבן;
leben emune durch vet tsadik main un
live faith through will righteous one my and

chedes? ³⁰ For we have da'as of the One who said, LI NAKAM V'SHILEM (*Vengeance is mine and I will repay*) and again YADIN HASHEM AMMO (*The L-rd will judge his people*). ³¹ It is a fearful thing to fall into the hands of the Elohim Chayyim.

³² But have zikaron of the yamim mikedem (*earlier days*) in which, when you had received the Ohr Hashem, you endured a great tzoros, a great "Kristallnacht" of yissurim (*suffering*), ³³ sometimes being publicly abused with baleidikung (*insult*) and fargolgung (*persecution*) yourselves; other times being oppressed chavrusa partners with the ones so treated. ³⁴ For you showed Gemilut Chasadim for the Achim b'Moshiach in the beis hasohar and with simcha you accepted the pogrom-like confiscation of your property because you have da'as that you possess a better and more enduring yerushah (*inheritance*). ³⁵ Do not discard, then, your bitachon (*confident trust*) which has gadol sachar (*great reward*). ³⁶ You are nitzrach (*needy*) of the kind of savlanut (*patience*) that has endurance, in order that, having accomplished the ratzon Hashem, you will receive the havtachah (*promise*). ³⁷ For yet a little while and Hu HaBah YAVO LO YE'ACHER (*He will come, he will not delay*), ³⁸ V'TZADDIK VE'EMUNATO YICHEYEH (*And my tzaddik will live by Emunah*).

און אויב ער וועט זיך צוריקציען,
tsuriktsien zich vet er oib un
shrink back himself will he if and

האט מיין נפש נישט קיין וואוילגעפעלן אין אים. (חבקוק ב, ג-ד.)
g-d b Chabakuk im in voilgefelen kein nisht nefesh main hot
3-4 2 Habakuk him in pleasure any not soul My has

לט מיר אבער זענען נישט פון די, וואס ציען זיך צוריק צו
tsu tsurik zich tsien vos di fun nisht zenen ober mir
to back ourselves draw who the of not are however we

פארדארבונג, נאר וואס דורך אמונה ראטעווען זייער נפש.
nefesh zeier rateven emune durch vos nor fardarbung
soul their save faith through who only corruption

אמונה אבער איז דער בטחון פון די זאכן, אויף וועלכע
velche oif zachn di fun bitochen der iz ober emune
which on things the of confidence the is however faith

מען האפט, אן איבערצייגונג פון זאכן, וואס מען זעט נישט.
nisht zet men vos zachn fun ibertsagung an hoft men
not sees one which things of conviction an hopes one

ב ווארום דורך דער דאזיקער האבן די זקנים באקומען אן עדות.
eides an bakumen zkeinem di hoben doziker der durch vorem
testimony a received ancestors the have this by because

ג דורך אמונה זענען מיר משיג, אז די וועלטן זענען געמאכט געווארן
gevoren gemacht zenen veltn di az maseg mir zenen emune durch
become made are worlds the that perceive we are faith by

דורך דעם ווארט פון ה', אזוי, אז וואס סע ווערט געזען איז
iz gezen vert se vos az azoi Hashem fun vort dem durch
is seen becomes it what that so Hashem of Word the by

נישט געמאכט געווארן פון דעם, וואס דערשיינט. דורך אמונה האט
hot emune durch dershaint vos dem fun gevoren gemacht nisht
has faith by appears which that of become made not

הבל מקריב געווען א בעסער קרבן צו ה' ווי קין, דורך
durch Kayin vi Hashem tsu korben beser a geven makrev Hevel
through Cain than Hashem to sacrifice better a was offer Hevel

וועלכן ער האט דערהאלטן אן עדות, אז ער איז א צדיק, ווען
ven tsadik a iz er az eides an derhalten hot er velchen
when tsaddik a is he that witness a maintained has he which

ה' האט עדות געזאגט אויף זיינע מתנות; און דורך וועלכן
velchen durch un matonus zaine oif gezogt eides hot Hashem
which through and gifts his to said witness has Hashem

הגם ער איז געשטארבן רעדט ער דאך נאך אלץ. דורך אמונה איז
iz emune durch alts noch doch er redt geshorben iz er hagam
is faith by all still yet he speaks died is he although

חנוך אוועקגענומען געווארן, אז ער זאל נישט זען דעם טויט, און
un toit dem zen nisht zol er az gevoren avekgenumen Chanoch
and death the see not shall he that become taken away Chanoch

איז נישט געפונען געווארן, ווייל ה' האט אים אוועקגענומען;
avekgenumen im hot Hashem vail gevoren gefunen nisht iz
taken away him has Hashem because become found not is

ווארום איידער ער איז אוועקגענומען געווארן, האט ער באקומען דאס
dos bakumen er hot gevoren avekgenumen iz er eider vorem
the received he has become taken away is he before because

עדות, אז ער איז געווען וואוילגעפעלן צו ה'; און אמונה
emune on Hashem tsu voilgefelen geven iz er az eides
faith without Hashem to well pleasing was is he that witness

And, if he shrinks back as a shmad defector, LO RATZTAH NAFSHI BO (*My soul has no pleasure in him*).³⁹ But we are not of those who shrink back as shmad defectors toward churban destruction, but we are of those with Emunah whose neshamah is preserved in Yeshu'at Eloheinu.

יא 11 Now Emunah is the substance of things for which we have tikvah. Emunah is the conviction of things not seen.² For by Emunah have our Zekenim been given approval.³ By Emunah we have binah Shomayim v'ha'Aretz found their "barah" from the Dvar Hashem, so that not from anything visible has what we see come into being.⁴ By Emunah Hevel (*Abel*) offered to Hashem a korban that was a mincha tovah than that of Kayin. Through this he was given approval that he was a tzaddik, Hashem bearing solemn eidus (*testimony*) to his matanot; and by his Emunah, Hevel, though niftar (*deceased*), still speaks.⁵ By Emunah Chanokh was taken up, was translated, not to see mavet, V'EINENNU KI LAKACH OTO ELOHIM (*and he was not, because G-d took him [up]*). Before Chanokh was raptured in his aliyah l'Shomayim, he received solemn eidus (*testimony*) that he had been pleasing to Hashem.⁶ And without Emunah it is impossible to please Hashem. For it is necessary for the one making a kiruv approach

אבער איז נישט מעגלעך אים וואוילצוגעפעלן; ווייל דער, וואס
 vos der vail voiltsugefelen im meglech nisht iz ober
 who the one because to please Him possible not is however

דערנענטערט זיך צו ה' מוז גלויבן, אז ער איז, און אז ער
 er az un iz er az gloyben muz Hashem tsu zich dernentert
 He that and is He that believe must Hashem to himself come near

וועט זיין א גומל שכר צו די, וואס זוכן אים. דורך אמונה
 emune durch im zuchen vos di tsu sachar goiml a zain vet
 faith by Him seeks who the to reward bestower of a be will

האט נוח, ווען ער איז געווארנט געווארן פון ה' בנוגע זאכן,
 zachn benegeie Hashem fun gevoren gevorent iz er ven Noach hot
 things about the Hashem of become warned is he when Noah has

וואס מען האט נאך נישט געזען, מיט יראת שמים געבויט א תיבה
 teva a geboit shomaim yiras mit gezen nisht noch hot men vos
 ark an built heaven fearer of with seen not yet has they which

צו ראטעווען זיין הויזגעזינד; דורך וועלכער ער האט פאראורטיילט די
 di farurteilt hot er velcher durch hoizgezind zain rateven tsu
 the condemned has he which by household his save to

וועלט און איז געווארן א יורש פון דער צדקות, וואס איז פון
 fun iz vos tsedokes der fun yoiresh a gevoren iz un welt
 of is which righteousness the of heir a become is and world

אמונה. דורך אמונה האט אברהם געהארבט, ווען ער איז גערופן
 gerufen iz er ven gehorcht Avraham hot emune durch emune
 called is he when obeyed Abraham has faith by faith

געווארן, ארויסצוגיין צו אן ארט, וואס ער האט געזאלט באקומען
 bakumen gezolt hot er vos ort an tsu aroistsugein gevoren
 receive about to was he which place a to to go out become

פאר א ירושה; און איז ארויסגעגאנגען, נישט וויסנדיק, וואוהיין
 vuahin visendik nisht aroisgegangen iz un yerushe a far
 where knowing not went out is and inheritance an for

ער גייט. דורך אמונה האט ער זיך אויפגעהאלטן אין דעם לאנד
 land dem in oifgehalten zich er hot emune durch geit er
 land the in sojourned himself he has faith by goes he

פון דער הבטחה ווי א פרעמדער אין א פרעמד לאנד, וואוינענדיק אין
 in voinendik land fremd a in fremder a vi havtachah der fun
 in living land foreign a in stranger a as promise the of

געצעלטן מיט יצחקן און יעקבן, די מיטורשים פון דער זעלביקער
 zelbiker der fun mityoreshim di Yaakovn un Yitschakn mit getseltn
 same the of co-heirs the Jacob and Isaac with tents

הבטחה; ווארום ער האט געהאפט אויף דער שטאט, וואס האט
 hot vos shtot der oif gehoft hot er vorem havtachah
 has that city the on hoped has he because promise

פעסטע יסודות, וועמעס ארכיטעקט און בויםיסטער איז ה'.
 Hashem iz boimaister un architekht vemes yesoides feste
 Hashem is builder and architect whose foundations firm

א דורך אמונה האט אויך שרה באקומען די קראפט טראגנדיק צו
 tsu trogendik kraft di bakumen Sarah oich hot emune durch
 to pregnant power the received Sarah also has faith by

ווערן און צו געבוירן, הגם זי האט שוין געהאט דערגרייכט א
 a dergreicht gehat shoin hot zi hagam geboiren tsu un veren
 a attained had already has she although bear to and become

טיפע עלטער, ווייל זי האט געהאלטן, אז דער, וואס האט
 hot vos der az gehalten hot zi vail elter tife
 has who the One that deemed has she because old age depth of

to Hashem to have Emunah in the fact that yesh Elohim (G-d is there), and that Elohim gives sachar (reward) to those who seek him with zerizut.

⁷By Emunah Noach, having been warned about the things not yet visible to the eye of flesh, and being an ish of yirat Shomayim, built the Teva (Ark) for the Geulah of the Beis HaNoach. By his Emunah he condemned the Olam Hazeh and he became the yoresh (heir) of the Tzedek Hashem that is credited to Emunah.

⁸By Emunah Avraham Avinu, when he was called to go out to a place which he was about to receive as a nachalah (inheritance), responded with mishma'at (obedience), and he went out, not having da'as of where he was going.

⁹By Emunah he made aliyah to HA'ARETZ ASHER DIBER (the land that He promised), Ha'aretz haHavtacha (the Promised Land), as in an eretz zarah (a strange land), living in oholim (tents), as did Yitzchak and Ya'akov, the fellow

yorshim (heirs) of the same havtachah (promise); ¹⁰For Avraham Avinu was looking forward to the Shtetl having a yesod Olam (eternally firm foundation), whose Planner and Builder is Hashem. ¹¹By Emunah also Sarah, herself barren, received the ability to found a posterity, and she did so even beyond the normal age, als (since) she considered ne'eman (faithful) the One having given the Havtachah (promise); ¹²therefore, also, from one

צוגעזאגט, איז באגלויבט; ¹³ אלס פועל יוצא זענען אויך פון
fun oich zenen yoitse poiel als bagloibt iz tsugezagt
 from also are coming out result as faithful is promised

איינעם, שוין כמעט א טויטן, געבוירן געווארן אזוי פיל, ווי די
di vi fil azoi gevoren geboiren toiten a kimat shoin einem
 the as many so become born dead a almost already one

מאסע שטערן פון הימל און ווי דאס זאמד ביים ברעג ים—נישט
nisht yam breg baim zamd dos vi un himel fun shteren mase
 not sea shore by the sand the as and heaven of stars mass of

צום איבערציילן. (בראשית כב, יז.) ¹⁴ זיי אלע זענען געשטארבן אין
in geshtorben zenen ale zei iz chb Bereshis ibertseilen tsum
 in died are all they 17 22 Genesis counting to the

גלויבן און האבן נישט באקומען די הבטחות, נאר בלויז זיי געזען
gezen zei bloiz nor havtoches di bakumen nisht hoben un gloiben
 seen they only but promises the received not have and faith

פונדערווייטנס, און זיך געפריידט מיט זיי, און האבן מודה געווען,
geven moide hoben un zei mit gefreidt zich un fundervaitns
 was confess have and them with rejoiced self and from a distance

אז זיי (אליין) זענען פרעמדע און וואנדערער אויף דער ערד.
erd der oif vanderer un fremde zenen alein ze az
 earth the on wanderers and strangers are themselves they that

¹⁵ ווארום די, וואס זאגן אזעלכעס, מאכן קלאר, אז זיי זוכן א
a zuchen ze az klor machen azelches zogen vos di vorem
 a seek they that clear make such say who the because

היימלאנד. ¹⁶ און וואלטן זיי אין זינען געהאט יענץ לאנד, פון וועלכן
velchen fun land yents gehat zinen in zei volten un heimland
 which from land that had mind in they would and home land

זיי זענען ארויסגעגאנגען, וואלטן זיי געהאט גענוג געלעגנהייט
gelegenheit genug gehat ze volten aroisgegangen zenen ze
 opportunity enough had they would gone out are they

זיך צוריקצוקערן. ¹⁷ זיי באערן אבער איצט א בעסערס, דאס
dos besers a istt ober bageren ze tsuriksukeren zich
 that better a now however desire they to return themselves

הייסט א הימליש (לאנד); צוליב וואס ה' שעמט זיך
zich shemt Hashem vos tsulib land himlish a heist
 Himself ashamed Hashem which on account of land heavenly a means

נישט מיט זיי, גערופן צו ווערן זייער ג-ט; ווארום ער האט צוגעגרייט
tsugegreit hot er vorem G-t zeier veren tsu gerufen ze mit nisht
 prepared has He because G-d their be to called them with not

פאר זיי א שטאט.
shtot a ze far
 city a them for

man were born and indeed this man was kimat (*practically, as good as*) dead many, as numerous as HAKOKHAVIM in HASHOMAYIM and as innumerable as the sand ASHER AL SEFAT (“*that is on the seashore*”).¹³ Yet all of these became niftarim (*deceased*) in Emunah, not having received the havtachot (*promises*), but having seen them and, as it were, they gave the havtachot a “Baruch Habah!” welcome from a distance, and they made the Ani Ma'amin hoda'ah (*confession*) that they were GERIM (*strangers*) and TOSHAVIM (*sojourners*) in the Golus of the Olam Hazeh.¹⁴ For those saying such things make it clear that they are searching for an Eretz Moshav.¹⁵ And if they were remembering ha'aretz from which they made aliyah, they would have had an opportunity to make yerida (*to descend back, return*).¹⁶ But, as it is, they aspire for something better, an Eretz HaAvot b'Shomayim; therefore, Hashem is not ashamed to be called Ehoheihem, for he prepared for them an Ir Kodesh.

¹⁷ By Emunah Avraham Avinu, when he underwent nisayon, offered up the Akedas HaYitzhak; and he who had received the Havtachot (*Promises*) was offering as a korban his Ben Yechid.

¹⁸ This was Avraham Avinu, about whom it was said KI VEYITZCHAK YIKARE LECHA

¹⁸ דורך אמונה האט אברהם מקריב געווען יצחקן, ווען ער איז
iz er ven Yitschakn geven makrev Avraham hot emune durch
 is he when Isaac was offer Abraham has faith by

אויסגעפרוואוט געווארן; דער, וואס האט אנגענומען די הבטחות,
havtoches di ongenumen hot vos der gevoren oisgepruvt
 promises the received had who the one become put to the test

האט געברענגט צו (דער עקידה) זיין בן יחיד; ¹⁹ צו וועמען עס
es vemen tsu yochid ben zain Akedah der tsu gebrengt hot
 it whom to only son his akedah the to brought has

איז געזאגט געווארן: אין יצחקן וועט דיר גערופן ווערן זאמען;
zomen veren gerufen dir vet Yitschakn in gevoren gezogt iz
 seed be called you will Isaac in become said is

¹⁷רעכענענדיק, אז ה' איז אימשתאנד אים אויפצוועקן אויך פון
fun oich oiftsveken im inshtand iz Hashem az rechenendik
from also to wake up him able is Hashem that reckoning

די טויטע; פונוואנען ער האט אים טאקע צוריקבאקומען בדרך
bederech tsurikbakumen take im hot er funvanen toite di
in the way of received back really him has he from where dead the

משל. ¹⁸ דורך אמונה האט אויך יצחק געבענטשט יעקבן און עשיון
Esau un Yaakovn gebentsht Yitschak oich hot emune durch moshal
Esav and Jacob blessed Isaac also has faith by parable

וועגן צוקונפטיקע זאכן. ¹⁹ דורך אמונה האט יעקב ביים שטארבן
shtarben baim Yaakov hot emune durch zachn tsukunflike vegen
dying near Jacob has faith by things future about

געבענטשט יעדן פון יוספס זין, און זיך געבוקט, (אנגעלענט)
ongelent gebukt zich un zin Yosefs fun yedn gebentsht
leaning worship himself and sons Joseph's of each blessed

אויפן קאפ פון זיין שטעקן (תרגום השבעים). ²⁰ דורך אמונה האט
hot emune durch hashivim targum shteken zain fun kop oifen
did faith by Hashevim Targum staff his of top on the

יוסף ביים שטארבן דערמאנט די קינדער ישראל פון זייער ארויסגיין
aroisgein zeier fun Yisroel kinder di dermont shtarben baim Yosef
going out their of Israel children the reminded dying near Joseph

(פון מצרים); און זיי באפוילן וועגן זיינע בייער.
beiner zaine vegen bafuilen zei un Mitsrayim fun
bones his about gave directive them and Egypt from

²¹ דורך אמונה איז משה באהאלטן געווארן פון זיינע עלטערן דריי
drai elteren zaine fun gevoren bahalten Moshe iz emune durch
three parents his of become hid Moses is faith by

חדשים לאנג, ווייל זיי האבן געזען, אז ער איז א שיין קינד, און
un kind shein a iz er az gezen hoben zei vail lang chadoshim
and child fair a is he that seen have they because long months

האבן זיך נישט געשראקן פאר דעם קעניגס באפעל. ²² דורך אמונה
emune durch bafel kenigs dem far geshrokn nisht zich hoben
faith by order king's the before afraid not self have

האט משה, ווען ער איז גרויס געווארן, זיך אפגעזאגט צו הייסן
heisen tsu opgezogt zich gevoren grois iz er ven Moshe hot
be called to refuse himself become great is he when Moses has

פרעהס טאכטערס זון, ²³ אויסוויילנדיק א סך ליבער צו ליידן
laiden tsu liber sach a oisveilendik zun tochtens Pharaohs
to suffer to rather many a choosing son daughter's Pharaoh's

מיט ה'ס פאלק, ווי א הנאה צו האבן אויף א געוויסער צייט
tsait geviser a oif hoben tsu hanoa a vi folk Hashems mit
time certain a on have to enjoyment a than people Hashem's with

פון דעם פארגעניגן פון זינד, ²⁴ האלטנדיק די תרפה פונם משיח
Moshiach funem charpe di haltendik zind fun fargenign dem fun
Moshiach of the shame the considering sin of pleasure the of

פאר א גרעסער עשירות ווי די אוצרות פון מצרים, ווייל
vail Mitsrayim fun oitseres di vi ashires greser a far
because Egypt of treasures the than riches greater a for

ער האט געבליקט אויף דער שכר פארגעלטונג. ²⁵ דורך אמונה האט
hot emune durch fargeltung sachar der oif geblickt hot er
has faith by recompense reward the on looked has he

ער פארלאזט מצרים, נישט שרעקנדיק זיך פאר דעם קעניגס
kenigs dem far zich shrekendik nisht Mitsrayim farlozt er
king's the before himself fearing not Egypt left he

ZERA (*In Yitzchak will be called your seed*). ¹⁹ Avraham Avinu considered that Hashem was able to bring about the Techiyas HaMesim, from which he also received back Yitzchak as a tipus (*type, pattern*). ²⁰ By Emunah Yitzchak invoked brachot with respect to future events on Ya'akov and Esav. ²¹ By Emunah Ya'akov, as he was dying, gave a bracha to each of the banim of Yosef and V'YISHTAKHU YISROEL (*And Yisroel worshiped*). ²² By Emunah Yosef, as he was dying, dermohn (*made mention*) of the Yetzi'at Bnei Yisroel (*the Going Out, the Exodus of Bnei Yisroel*) and he gave instructions concerning his ATZMOT (*bones*).

²³ By Emunah, Moshe Rabbeinu, when he was born, was hidden SHELOSHA CHODESHIM (*three months*) because they saw he was a yeled TOV and they had no pachad (*terror*) at the king's decree. ²⁴ By Emunah, Moshe Rabbeinu, when he had grown, refused to be called the son of Pharaoh's daughter; ²⁵ Choosing rather to endure redifah (*persecution*) with the Am Hashem than to enjoy the ephemeral ta'anugot (*pleasures*) of averos for a season. ²⁶ For Moshe Rabbeinu considered abuse and tzoros for the sake of Rebbe, Melech HaMoshiach greater osher (*riches*) than the otzar (*treasure*) of Mitsrayim (*Egypt*), for he had respect unto the recompense of the sachar (*reward*). ²⁷ By

גרימצארן; ווארום ער האט זיך געשטארקט, ווי ער וואלט געזען
gezen volt er vi geshtarkt zich hot er vorem grimtsoren
see would he as strengthened himself has he because fury

אים, וועמעס פנים מען קען נישט זען. ^{כב} דורך אמונה האט ער געמאכט
gemacht er hot emune durch zen nisht ken men ponem vemes im
made he has faith by see not can they face whose him

דעם פסח און דאס שפריצן דאס בלוט, כדי דער משחית פון
fun mashches der kedei blut dos shpritsen dos un Pesach dem
of destroyer the so that blood the sprinkling the and Pesach the

די בכורים זאל זיי נישט אנרירן. ^{כט} דורך אמונה זענען זיי
zei zenen emune durch onriren nisht zei zol bikkurim di
they are faith by touch not them shall the firstborn the

אריבערגעגאנגען דעם ים סוף, ווי אויף טרוקענער ערד, וואס די
di vos erd trukener oif vi sof yam dem aribergegangen
the which ground dry on as Suf Yam the pass through

מצריים האבן פארזוכט און זענען דערטרונקען געווארן. ^ל דורך אמונה
emune durch gevoren dertrunken zenen un farzucht hoben Mitsrayim
faith by become drown are and attempt did Egyptians

זענען די מויערן פון יריחו איינגעפאלן, נאכדעם ווי מען האט זיי
zei hot men vi nochdem aingefalen Yericho fun moiern di zenen
them has it as after that fell Yericho of walls the are

ארוםגערינגלט זיבן טעג. ^{לא} דורך אמונה איז רחב הוונה נישט
nisht hazoine Rachav iz emune durch teg ziben arumgeringlt
not the prostitute Rachab is faith by days seven encircled

אומגעקומען מיט די אומגלויביקע, ווייל זי האט אויפגענומען די
di oifgenumen hot zi vail umgloibike di mit umgekumen
the welcomed had she because unbelievers the with perish

מרגלים בשלום. ^{לב} און וואס נאך זאל איך זאגן? ווארום עס וועט מיר
mir vet es vorem zogen ich zol noch vos un besholem mergalim
me will it because say I shall more what and in peace spies

פעלן צייט צו דערציילן וועגן גדעון, ברק, שמשון, יפתח, דוד
Dovid Yiftach Shimshon Barak Gid'on vegen dertseilen tsu tsait felen
David Yiftach Shimshon Barak Gid'on about tell to time lacking

און שמואל און די נביאים; ^{לד} וועלכע האבן דורך אמונה איינגענומען
aingenumen emune durch hoben velche neviim di un Shmuel un
conquered faith by have who prophets the and Samuel and

קעניגרייכן, געטאן גערעכטיקייט, דערגרייכט הבטחות, פארשטאפט
farshtopt havtoches dergreicht gerechtikeit geton kenigraichn
stopped up promises obtained righteousness done kingdoms

די מיילער פון לייבן, ^{לז} אויסגעלאשן די קראפט פון פייער, אנטלאפן
antlofen faier fun kraft di oisgeloshen leibn fun mailer di
escaped fire of strength the quenched lions of mouths the

פון דער שארף פון דער שווערד, שטארק געווארן פון שוואכקייט,
shvachkeit fun gevoren shtark shverd der fun sharf der fun
weakness from became strong sword the of edge the from

געווארן גיבורים אין מלחמה, געמאכט פרעמדע חיליות אנטלויפן.
antloifen chailoes fremde gemacht milchome in giboirim gevoren
flee armies foreign made war in warriors became

^{לח} פרויען האבן צוריקבאקומען זייערע טויטע דורך תחית
techiyas durch toite zeiere tsurikbakumen hoben froien
resurrection of by dead their received back have women

המתים; און אנדערע זענען געפיניקט געווארן, נישט אנגעמענדיק
onnemendik nisht gevoren gepainikt zenen andere un hameysim
accepting not become tormented are others and the dead ones

Emunah, Moshe Rabbeinu departed from Mitzrayim (Egypt), not having pachad (fear) of the ka'as (anger) of the king, for he persevered as seeing the One who is unseen. ²⁸ By Emunah, Moshe Rabbeinu kept Pesach and the sprinkling of the dahm [on the mezuzot], for fear that the Destroyer of the Bechorim might destroy them. ²⁹ By Emunah, they went through the Yam Suf as on YABASHAH (dry ground); and those of Mitzrayim (Egypt), when they attempted it, were drowned. ³⁰ By Emunah, the walls of Yericho fell down, after they had been encircled for shivat yamim.

³¹ By Emunah, Rachav the Zonah did not perish along with the ones without mishma'at (obedience), after she gave the kabbalat panim to the spies b'shalom.

³² And what more shall I say? For the time will fail me if I tell of Gid'on, Barak, Shimshon, Yiftach, Dovid, Shmuel and the Nevi'im, ³³ Who by Emunah conquered mamlechet (kingdoms), worked tzedek (righteousness), obtained havtachot (promises), shut the mouths of arayot (lions),

³⁴ Quenched the power of eish (fire), escaped from the edge of the cherev (sword), out of weakness found strength, became mighty in milchamah (war), put to flight tzive'ot zarim (armies of the aliens). ³⁵ Nashim received back their mesim

קיין באפרייאונג, כדי זיי זאלן דערגרייכן א בעסער תחית
 techiyas beser a dergreichen zolen zei kedei bafrayung kein
 resurrection of better a obtain should they so that release any

המתים; ^ל און אנדערע זענען אויסגעפרוואוט געווארן דורך
 durch gevoren oisgepruvt zenen andere un hameysim
 through become put to the test are others and the dead ones

שפאט און שלעק און אויך דורך קייטן און תפיסה; ^ל זיי זענען
 zenen zeifise un keitn durch oich un shlek un shpot
 are they prison and chains through even and flogging and mockery

געשטייניקט געווארן, אויסגעפרוואוט געווארן, דורכגעזעגט געווארן,
 gevoren durchgezegt gevoren oisgepruvt gevoren geshteinikt
 become sawed through become put to the test become stoned to death

געשטארבן דעם טויט פון דער שווערד, ארומגעגאנגען אין שאפן און אין
 in un shofen in arumgegangen shverd der fun toit dem geshtorben
 in and sheep in walking about sword the of death the died

ציגן פעל, געווען אין נויט, אונטערגעדריקט, שלעכט באהאנדלט, ^ל וואס
 vos bahandlt shlecht untergedrikt noit in geven fel tsign
 who treated evil oppressed need in were skin goats

די וועלט איז זיי נישט ווערט געווען; זיי האבן געבלאנדזשעט אין
 in geblondzhet hoben zeifise un keitn durch oich un shlek un shpot
 in wandered have they was worthy not them is world the

מדבריות: און אויף בערג, אין היילן און אין די לעכער פון דער
 der fun lecher di in un heilen in berg oif un midboryes
 the of holes the in and caves in mountains on and deserts

ערד. ^ל און זיי אלע, וועמען עס איז געגעבן געווארן אן עדות דורך
 durch eides an gevoren gegeben iz es vemen ale zeifise un keitn durch oich un shlek un shpot
 by witness a become given is it whom all they and ground

אמונה, האבן נישט מקבל געווען די הבטחה, ^ב ווייל ה' האט
 hot Hashem vail havtachah di geven mekabl nisht hoben emune
 has Hashem because promise the did received not have faith

פארויסגעזען עפעס בעסערס פאר אונדז, כדי זיי זאלן
 zolen zeifise un keitn durch oich un shlek un shpot
 should they so that us for better things something foreseen

נישט ווערן שלמותדיק אָן אונדז.
 undz on shleymsdik veren nisht
 us without perfected to be not

דעריבער אויך מיר, האבנדיק ארום זיך און וואלקן פון
 fun volken aza zich arum hobendik mir oich deriber
 of cloud such ourselves around having we also therefore

עדות (מארטירער), לאמיר אפטאן פון זיך יעדע לאסט
 last yede zich fun opton lomir martirer eides
 burden every self from remove let us martyrs witnesses

און די זינד, וואס רינגלט אונדז אזוי לייכט ארום, און לאמיר
 lomir un arum laicht azoi undz ringlt vos zind di un
 let us and around easily so us encircles which sin the and

לויפן סבלנותדיק דעם וועטלויף, וואס ליגט פאר אונדז, ^ב און קוקן
 kuken un undz far ligt vos vetloif dem savlonesdik loifen
 look and us before lies which race the patiently run

אויף יהושען/ישוען, דעם גרינדער און פארענדיקער פון אונדזער
 undzer fun farendiker un grinder dem Yeshuan/Yehoshuan oif
 our of perfecter and founder the Yehoshua on

אמונה, וואס פאר דער פרייד, וועלכע איז געלייגט געווארן פאר אים,
 im far gevoren geleigt iz velche freid der far vos emune
 Him before become put is which joy the for who faith

restored to Chayyim; and others were tortured to death al kiddush ha-Shem, not accepting their release, in order that they might obtain a better Techiyas HaMesim; ³⁶ And others underwent the nisayon of cruel mockings and scourgings, also the sharsherot (*chains*) and the beis hasohar. ³⁷ They were killed by seilah (*stoning*), they were sawn in two, they were murdered by the cherev, they went about in sheepskins, in goatskins, being nitzrach (*needy*) and destitute, oppressed, under redifot (*persecutions*), ³⁸ those of whom the Olam Hazev was not worthy, wandering in deserts and mountains and caves of the earth.

³⁹ And all these, having Hashem's commendation through their Emunah, did not receive the havtachah (*promise*), ⁴⁰ Hashem having foreseen something better for us, so that, apart from us, they should not be made shleimut.

12 So, therefore, als (*since*) we have surrounding us so great an Anan Edim (*Cloud of Witnesses*), let us also lay aside every weighty impediment and easily ensnaring averos, and let us run with endurance and savlanut the race set before us, ² Fixing our gaze on the Mekhonen (*Founder*) of our faith, and the One who makes it Shleimut — Yehoshua, who because of the simcha set before him,

האט ער דערטרעגן דעם בוים. פאראכטנדיק די חרפה, און זיך
 zich un charpe di farachtendik boim dem dertragen er hot
 Himself and shame the scorned tree the bear he has

אנידערגעזעצט אויף דער רעכטער זייט פון ה'ס כסא הכבוד.
 hakoved kisei Hashems fun zait rechter der oif anidergezetst
 glory throne of Hashem's of side right the on sat down

ווארום באטראכט אים, וואס איז אויסגעשטאנען אזא אפאזיציע
 opozitsye aza oisgeshtanen iz vos im batracht vorem
 opposition such endure did who Him consider because

פון חוטאים קעגן אים, כדי איר זאלט נישט מיד און
 un mid nisht zolt ir kedei im kegen choytim fun
 and grow weary not shall you so that Him against sinners from

מאט ווערן אין אייערע זעלן. איר האט נאך אלץ נישט זיך
 zich nisht alts noch hot ir zeln eiere in veren mat
 yourselves not all yet have you souls your in be lose heart

אנטקעגנגעשטעלט ביז בלוט, ראנגלענדיק מיט דער זינד; און האט
 hot un zind der mit ranglendik blut biz antkegengeshtelt
 have and sin the with wrestling blood until resisted

פארגעסן די ווארנונג, וועלכע רעדט צו אייך ווי צו זין :
 zin tsu vi aich tsu redt velche vornung di fargesen
 sons to as you to speaks which warning the forgotten

מיין זון, פאראכט נישט דעם מוסר פון דעם האר (ג-ט),
 G-t Har dem fun musar dem nisht faracht zun main
 G-d L-rd the of reproof the not scorn son my

פאל נישט ביי זיך אראפ, ווען דו ווערסט פון אים געשטראפט;
 geshtroft im fun verst du ven arop zich bai nisht fal
 reprov'd him by will be you when down self with not fall

ווארום וועמען דער האר (ג-ט) האט ליב, דעם מוסר ער,
 er musert dem lib hot G-t Har der vemen vorem
 He disciplines that one love has G-d L-rd the whom because

און שלאגט יעדן זון, וועמען ער נעמט אָן. (משלי ג, יא-יב).
 yo-ib g Mishle on nemt er vemen zun yedn shlogt un
 11-12 3 Proverbs on accepts He whom son every strikes and

אויב איר האלט אויס מוסר, באציט זיך ה' צו אייך ווי צו
 tsu vi aich tsu Hashem zich batsit musar ois halt ir oib
 to as you to Hashem Himself relates reproof out hold you if

זין; ווארום וואס פאר א זון איז דאס, וועמען דער פאטער מוסר
 musert foter der vemen dos iz zun a far vos vorem zin
 disciplines father the whom that is son a for who for sons

נישט? אבער אויב איר זענט יא אָן מוסר, פון וועלכן
 velchen fun musar on yo zent ir oib ober nisht
 which of reproof without indeed are you if however not

אלע זענען אנטטיילנעמער, אזוי זענט איר ממזרים און נישט קיין זין.
 zin kein nisht un mamzeirim ir zent azoi onteilnemer zenen ale
 sons any not and illegitimate you are so participant are all

מיר האבן דאך אויך געהאט לייבלעכע פאטערס, וואס האבן אונדז
 undz hoben vos foters laibleche gehat oich doch hoben mir
 us have who fathers human had also yet have we

באשטראפט, און מיר האבן זיי אפגעגעבן כבוד; צי זאלן מיר דען
 den mir zolen tsi koved opgegeben zei hoben mir un bashtroft
 then we should honor give them have we and punished

נישט פיל מער זיך אונטערטעניקן צו דעם פאטער פון די
 di fun foter dem tsu unterteniken zich mer fil nisht
 the of Father the to subject ourselves more much not

endured HaEtz HaMoshiach, disregarding its bushah (shame), and "sat down

at the right hand of the throne of G-d." ³ Let your hitbonenut (meditation) be

on the one who endured such opposition from chote'im (sinners), that

you may not be weary in your neshamot, losing heart. ⁴ For you have not

yet resisted to the point of death al kiddush ha-Shem in your struggle against

Chet; ⁵ And you have let slip from zikaron (remembrance) the dvar haChizzuk which

he speaks to you as banim, My son, do not despise the musar of Hashem, do not

lose heart, resent when rebuked by Him; ⁶ KI ES ASHER YE'EHAV HASHEM

YOKHI'ACH (for whom Hashem loves he disciplines), and he punishes ES BEN YIRTZEH

(every son he receives).

⁷ For you endure nisyonos for the sake of musar. And Hashem is dealing

with you as banim. For what ben is there whom an Abba does not give

musar? ⁸ But if you are without musar, in which all the yeladim

share, then you are not banim but mamzerim. ⁹ Furthermore, we had

Avot on HaAretz, who were morim that we revered and treated with kavod.

Should we not even more subject ourselves to the Avi HaRuchot and live?

גייסטער און לעבן? ווארום במשך טאקע פון ווייניקע טעג האבן
 hoben teg veinike fun take bemeshech vorem leben un gaister
 have days a few of actually in the time because live and spirits

זיי אונדז געצייכטיקט און לויט זייער איינזען; ער אבער פאר
 far ober er ainzen zeier loit un getsichtikt undz zei
 for however He discretion their according to and disciplined us they

אונדזער נוצן, כדי מיר זאלן האבן א חלק אין זיין קדושה.
 kedushe zain in cheilek a hoben zolen mir kedei benetsn undzer
 holiness His in share a have should we so that benefit our

יעדע באשטראפונג אין איר צייט שיינט טאקע אויס צו זיין נישט קיין
 kein nisht zain tsu ois take shaint tsait ir in bashtrofung yede
 any not be to out actually shines time its in punishment every

פרייד נאר א טרויער; שפעטער אבער גיט זי די פרידלעכע פרוכט
 frucht fridleche di zi git ober shpeter troier a nor freid
 fruit peaceful the it yields however later sorrow a but joy

פון גערעכטיקייט צו די, וואס זענען אויסגעאיבט דורך איר.
 ir durch oisgeibt zenen vos di tsu gerechtikeit fun
 it by trained are who the to righteousness of

דערפאר זאלט איר אויפהייבן די הענט, וואס הענגען אראפ און
 un arop hengen vos hent di oifheiben ir zolt derfar
 and down droop which hands the lift up you shall therefore

די קניען, וואס זענען שוואך געווארן; און גלייכע שטעגלעך זאלט
 zolt shteglech glaiche un gevoren shvach zenen vos knien di
 shall paths straight and become weak are which knees the

איר מאכן פאר אייערע פיס, כדי דאס לאמע זאל זיך נישט
 nisht zich zol lome dos kedei fis eiere far machen ir
 not yourselves shall lame the so that feet your for make you

אפניגן, נאר גיבער זאל עס געהיילט ווערן. יאגט נאך שלום מיט
 mit sholem noch yogt veren geheilt es zol gicher nor opneigen
 with peace after pursue be healed it shall rather but deviate

אלעמען און די הייליקונג, און וועלכער קיינער וועט נישט זען
 zen nisht vet keiner velcher on heilikung di un alemen
 see not will anyone which without making holy the and everyone

דעם האר; און גיט אכטונג, אז קיינער זאל נישט אפפאלן פון
 fun opfalen nisht zol keiner az achtung git un Har dem
 from fall away not shall anyone that attention give and L-rd the

ה'ס חסד, אז קיין ביטערע ווארצל זאל נישט אויפואקסן צו
 tsu oifvaksen nisht zol vortsel bitere kein az chesed Hashems
 to grow up not shall root bitter any that grace Hashem's

באטריבן און אז דורך איר זאלן א סך טמא ווערן; אז עס
 es az veren tome sach a zolen ir durch az un batriben
 it that be defiled many a shall it through that and trouble

זאל נישט זיין קיין נואף אדער חלל, ווי עשוי, וואס האט פאר אן
 an far hot vos Esav vi chelel oder noyef kein zain nisht zol
 a for did who Esav like profane or adulterer any be not shall

איין איינציקע שפייז אוועקגעגעבן זיין בכורה. ווארום איר ווייסט,
 veist ir vorem bechoire zain avekgegeben shpaiz eintsike ein
 know you because birthright his give away food single one

אז אפילו שפעטער, ווען ער האט געוואלט ירשענען די ברכה, איז
 iz broche di yarshanen gevolt hot er ven shpeter afile az
 is blessing the to inherit wanted has he when later even that

ער פארווארפן געווארן; ווארום ער האט נישט געפונען קיין מעגלעכקייט
 meglechkeit kein gefunen nisht hot er vorem gevoren farvorfen er
 possibility any found not has he because become rejected he

¹⁰ For they disciplined us for a short time, as seemed tov to them, but Hashem disciplines us for tov lanu in order that we might share in his kedushah. ¹¹ All musar for the moment seems not to be na'im (pleasant), but seems to bring agmat nefesh; yet afterwards to those who have been taught by musar, it yields the p'ri haShalom and the p'ri haTzedek.

¹² Therefore, "Bring chizzuk to the weak hands and the feeble knees;" ¹³ And make the drakhim straight for your feet, so that the ever (limb, member) which is lame may not be dislocated, but rather have refu'ah (healing). ¹⁴ Pursue shalom with kol Bnei Adam, and the kedushah without which no one will see Hashem. ¹⁵ See to it that no one fall short of the Chen v'Chesed Hashem; that no SHORESH of merirut (bitterness) sprouting up may cause tzoros, and by it many be made teme'ot; ¹⁶ Lest someone guilty of gilui arayot (sexual immorality) or some person who is mitnaged ladat (irreligious, opponent of religion) like Esav, who in exchange for one meal sold HaBechorah belonging to him. ¹⁷ For you have da'as that even afterwards, when he desired to receive the nachalah of the bracha, he was rejected, for he found no place for teshuva,

פון תשובה, הגם ער האט זי געזוכט מיט טרערן.
 trern mit gezucht zi hot er hagam tshuve fun
 tears with sought it has he although repentance of

though he sought for it with tears.

¹⁷ ווארום איר זענט נישט געקומען צו קיין בארג, וואס מען
 men vos barg kein tsu gekumen nisht zent ir vorem
 one which mountain any to come not are you because

קען אנרירן און וואס ברענט מיט פייער, און צו טונקלקייט און צו
 tsu un tunkelkeit tsu un faier mit brent vos un onriren ken
 to and darkness to and fire with burns which and touch can

פינצטערנישט און שטורם, ¹⁸ און דעם קול פון א שופר און א קול
 kol a un shoifer a fun kol dem un shturem un fintsternish
 voice a and trumpet a of sound the and storm and darkness

פון ווערטער, וואס די צוהערער האבן געבעטן, אז קיין ווארט זאל
 zol vort kein az gebeten hoben tsuherer di vos verter fun
 shall word any that begged have who heard the which words of

מער צו זיי נישט גערעדט ווערן, ¹⁹ ווארום זיי האבן נישט געקענט
 gekent nisht hoben zei vorem veren geredt nisht zei tsu mer
 be able not have they because be spoken not them to more

דערטראגן דאס, וואס איז געבאטן געווארן; (ציטירן נישט צו אפילו אויב
 oib afile nitsitiren tsitiren gevoren geboten iz vos dos dertrogen
 if even unquote quote become ordered is which that endure

א בהמה וועט אנרירן דעם בארג, זאל מען זי שטייניקן; ²⁰ און,
 un shteiniken zi men zol barg dem onriren vet beheime a
 and stone to death it one shall mountain the touch will beast a

די דערשיינונג איז געווען אזוי שרעקלעך, אז משה האט געזאגט;
 gezogt hot Moshe az shreklech azoi geven iz dershainung di
 said has Moses that terrible so was is appearance the

איך בין פול מיט מורא און ציטער; ²¹ נאר איר זענט געקומען צום
 tsum gekumen zent ir nor tsiter un moire mit ful bin ich
 to the come are you but trembling and fear with full am I

הר ציון און צו דער שטאט פונם לעבעדיקן ג-ט, דעם הימלישן
 himlishen dem G-t lebedikn funem shtot der tsu un Tsien Har
 heavenly the G-d living of the city the to and Zion Mount of

ירושלים און צו צענער טויזנטער פון מלאכים, ²² צו א פייערלעכער
 faierlecher a tsu malochim fun toizenter tsener tsu un Yerushalayim
 solemn a to angels of thousands ten to and Jerusalem

עדה און קהלה פון בכורים, וואס זענען איינגעשריבן אין
 in aingeshriben zenen vos bikkurim fun kehile un eide
 in enrolled are who the firstborn of kehile and congregation

הימל, און צו ה' (זענט איר געקומען), דעם שופט פון אלעמען, און
 un alamen fun shoifet dem gekumen ir zent Hashem tsu un himel
 and all of judge the come you are Hashem to and heaven

צו די גייסטער פון צדיקים מושלמים, ²³ און צו יהושען/ישוען
 Yeshuan/Yehoshuan tsu un mushlomem tsadikim fun gaister di tsu
 Yehoshua to and made perfect righteous of spirits the to

דעם פארמיטלער פונם נייעם בונד (ברית חדשה), און
 un chadashah bris bund naiem funem farmitler dem
 and new covenant agreement new of the mediator the

צום בלוט פון באשפריצן, וואס רעדט בעסערס ווי הבלס
 Abels vi besers redt vos bashpritsen fun blut tsum
 Abel's than better things speaks which sprinkling of blood to the

(בלוט). ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

¹⁸ For you have not come to a Har that can be touched and to a blazing Eish and to choshech and gloom and storm, ¹⁹ And to the blast of a shofar and the sound of devarim, which sound was such that the ones having heard begged that no further dvar be spoken to them. ²⁰ For they could not bear the mitzvah, "If even a BEHEMAH (*animal*) should touch the Har, the punishment will be seqilah (*stoning*)."²¹ And so fearful was the sight that Moshe Rabbeinu said, "YAGORTI" (*I am afraid*) with trembling. ²² But you have come to Mount Tziyon, that is, HaIr HaElohim Chayyim, to the Yerushalayim in Shomayim and to myriads of malachim in a kneset innumerable, ²³ And to the Kehillat HaBechorim who are inscribed in Shomayim and to Hashem, the Shofet HaKol, and to the ruchot (*spirits*) of the tzaddikim made shleimim, ²⁴ And to Yehoshua, the Metavekh of a Brit Chadasha and to the dahm hahazzayah (*blood of sprinkling*), which speaks better than the dahm haHevel (*blood of Abel*). ²⁵ See to it that you do not refuse the One speaking. For if those

רעדט. ווארום אויב יענע זענען נישט ניצול געווארן, וואס האבן
 hoben vos gevoren nitsl nisht zenen yene oib vorem redt
 did who become saved not are those if because speaks
 פאראכט דעם, וואס האט גערעדט אויף דער ערד, אויף וויפל
 vifel oif erd der oif geredt hot vos dem faracht
 how much on earth the on spoken has who the One scorn
 ווייניקער וועלן מיר (ניצול ווערן), וואס וועלן זיך אפקערן פון אים,
 im fun opkern zich velen vos veren nitsl mir velen veiniker
 Him of turn away ourselves will who be saved we will less
 וואס (רעדט) פון הימל, ^כ וועמעס קול האט אמאל געמאכט ציטערן
 tsiteren gemacht amol hot kol vemes himel fun redt vos
 shake made once has voice Whose heaven from speaks who
 די ערד; און איצט האט ער מבטיח געווען, זאגנדיק:
 zogendik geven maftiech er hot istst un erd di
 saying has promised He has now and earth the

נאכאמאל וועל איך מאכן ציטערן נישט בלויז די ערד,
 erd di bloiz nisht tsiteren machen ich vel nochamol
 earth the only not shake make I will again

נאר אויך דעם הימל. (חגי ב, ו.)
 u b Chaggai himel dem oich nor
 6 2 Haggai heaven the also but

^כ און דאס ווארט נאכאמאל (ציטירן ניטציטירן) מאכט קלאר די
 di klor macht nitsitiren tsitiren nochamol vort dos un
 the clear makes unquote quote again word the and

פארענדערונג פון זאכן, וואס ציטערן אלס זאכן געשאפענע, כדי די,
 di kedei geshafene zachn als tsiteren vos zachn fun farenderung
 the so that created things as shake which things of change

וואס ציטערן נישט, זאלן בלייבן. ^כ דערפאר, ווייל מיר באקומען א
 a bakumen mir vail derfar blaiiben zolen nisht tsiteren vos
 a receive we because therefore remain should not shake which

מלכות, וואס קען נישט דערשיטערט ווערן, לאמיר האבן דאנקבארקייט,
 dankbarkeit hoben lomir veren dershiter nisht ken vos Malchus
 thankfulness have let us be shaken not can which kingdom

דורך וועלכער מיר זאלן דינען וואוילגעפעליק צו ה' מיט יראה
 yira mit Hashem tsu voilgefelik dinen zolen mir velcher durch
 reverence with Hashem to well pleasing worship shall we which by

און מיט פחד; ^כ ווארום אונזער ג-ט איז א פארזענדליק פייער.
 faier fartsierendik a iz G-t undzer vorem pachad mit un
 fire consuming a is G-d our because fear with and

זאל די ברידערלעכע ליבע בלייבן. ^כ פארגעסט נישט די גאסט
 gast di nisht fargest blaiiben libe briderleche di zol
 guest the not forget continue love brotherly the let

פריינדלעכקייט; ווארום דאדורך האבן אייניקע מכניס אורח
 oirech machnes einike hoben dadurch vorem fraindlechkeit
 stranger bringing in some have thus because kindness

געווען מלאכים נישט וויסנדיקערהייט. ^ג געדענקט די געפאנגענע, ווי איר
 ir vi gefangene di gedenkt visendikerheit nisht malochim geven
 you as prisoners the remember knowingly not angels was

אליין וואלט געווען מיטגעפאנגענע, און די ליידיגדיקע, אזויווי איר
 ir azoivi laidendike di un mitgefingene geven volt alein
 you just as sufferers the and fellow prisoners be would yourselves

זענט אויך נאך אין דעם גוף. ^ד די חתונה זאל געהאלטן ווערן טייער
 taier veren gehalten zol chasene di gulf dem in noch oich zent
 precious to be held shall marriage the body the in yet also are

did not escape when they refused Him who gave them warning on ha'aretz, much less shall we escape who turn away from the One whose warning comes from Shomayim. ²⁶ And the bat kol of Hashem shook ha'aretz then, but now He has given havtachah (*promise*), saying, Yet once more V'ANI MARISH ES HASHOMAYIM V'ES HA'ARETZ (*And I will shake the heavens and the earth*).

²⁷ Now the phrase, "Yet once more" denotes the removal of that which can be shaken, that is, created things, in order that the unshakeable may remain. ²⁸ Therefore, als (*since*) we are receiving a malchut unshakeable, let us hold on to the Chen v'Chesed Hashem through which we may offer to Hashem, an acceptable avodas kodesh, with yirat Shomayim and chasidus. ²⁹ For, indeed, Eloheinu is a consuming Eish.

13 Let ahavat achim (*brotherly love*) continue. ² Do not neglect hachnosas orchim (*hospitality*), for by this some without having da'as of it, have entertained malachim. ³ Have zikaron of the prisoners in the beis hasohar, as if having been bound with sharsherot (*chains*) with them; and those

פון אלעמען און דאס בעט—נישט באפלעקט; ווארום די זונים
 zunim di vorem baflekt nisht bet dos un alemen fun
 fornicators the because defiled not bed the and everyone by

און נואפים וועט ה' משפטן. ⁴ אייער ליבע זייט— אָן
 on zeit libe eier mishpeten Hashem vet noyofem un
 without be love your judge Hashem will adulterers and

געלטגייציקייט; זייט צופרידן מיט דעם, וואס איר האט; ווארום ער
 er vorem hot ir vos dem mit tsufriden zeit geltgaitseikheit
 He because have you which that with content be money avarice

אליין האט געזאגט:
 gezogt hot alein
 said has Himself

איך וועל דיך אויף קיין פאל נישט פארווארפן,
 farvarfen nisht fal kein oif dich vel ich
 reject not case any on you will I

איך וועל אויך אויף קיין פאל דיך נישט פארלאזן. (דברים לא, ו.)
 u la Devarim farlozen nisht dich fal kein oif oich vel ich
 6 31 Deuteronomy leave not you case any on also will I

¹ אזוי, אז מיר קענען זאגן בטחון פול:
 ful bitochen zogen kenen mir az azoi
 full confidence say can we that so

דער האר (ג-ט) איז מיין העלפער,
 helfer main iz G-t Har der
 helper my is G-d L-rd the

איך וועל מיך נישט שרעקן;
 shreken nisht mich vel ich
 fear not me will I

וואס וועט א מענטש מיר טאן? (תהלים קיח, ו.)
 u kich Tehilim ton mir mentsh a vet vos
 6 118 Psalms do me man a will who

² געדענקט אייערע מנהיגים, וועלכע האבן צו אייך גערעדט ה'ס
 Hashems geredt aich tsu hoben velche manhigim eiere gedenkt
 Hashem's spoken you to have who leaders your remember

ווארט; און טוט זיי נאך אין אמונה; קוקט זיך צו צו דעם
 dem tsu tsu zich kukt emune in noch zei tut un vort
 the to to yourselves look faith in after them do and word

תכלית פון זייער לעבן. ³ יהושע/ישוע המשיח איז דער זעלביקער
 zelbiker der iz HaMoshiach Yeshua/Yehoshua leben zeier fun tachles
 same the is the Moshiach Yehoshua life their of result

נעכטן, און היינט, און אויף אייביק. ⁴ לאזט זיך נישט פארפירן
 farfiren nisht zich lozt eibik oif un haint un nechtn
 be misled not yourselves let eternity on and today and yesterday

פון פארשיידענע און פרעמדע תורות; עס איז גוט, אז דאס הארץ
 harts dos az gut iz es toires fremde un farsheidene fun
 heart the that good is it teachings strange and various by

זאל באפעסטיקט ווערן מיט חסד, נישט מיט מאכלים; פון וועלכע
 velche fun maicholim mit nisht chesed mit veren bafestikt zol
 which of foods with not grace with be fortified shall

די, וואס זענען זיך מיט זיי פארנומען, האבן קיין פעולה
 pule kein hoben farnumen zei mit zich zenen vos di
 usefulness any have busy them with themselves are who the

נישט געהאט. ⁵ מיר האבן א מזבח, פון וועלכן די דינער פונם
 funem diner di velchen fun mizbeyeach a hoben mir gehat nisht
 of the servants the which from altar an have we had not

being tortured as though you were also. ⁴ Let the marriage Chuppah have respect in the eyes of all, and let the marriage bed be undefiled, for those guilty of gilui arayot (*sexual immorality*) and no'afim (*adulterers*), Hashem will judge. ⁵ Fier zich (*comport oneself*) in your derech free of chamdanut (*covetousness*), being content with what you have, for He Himself has said, LO ARPECHA

V'LO E'EZVECHA (*I will never desert you, nor will I ever forsake you*), ⁶ So that we say with bitachon, HASHEM LI my helper, LO IRA MAH YA'ASEH LI ADAM? (*The L-rd is my helper, I will not be afraid. What shall man do to me?*)

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

⁷ Remember your manhigim and be machshiv (*respect*) and mechabed (*honor*) those who spoke to you the dvar Hashem; and considering the toitzaa (*outcome*) of their derech, imitate their Emunah.

⁸ Yehoshua — Rebbe, Melech HaMoshiach, the same etmol, hayom, ul'Olamim. ⁹ Do not be carried away by various torot zarot; for it is tov for the lev to be given chizzuk by the Chen v'Chesed Hashem, not by okhel through which those who were thus occupied were not benefited. ¹⁰ We have a Mizbe'ach from which

משכן האבן נישט קיין רעכט צו עסן. ¹¹ ווארום די קערפערס פון
fun kerpers di vorem esen tsu recht kein nisht hoben Mishkan
 of bodies the because to eat to right any not have Mishkan

די בהמות, וועמעס בלוט דער כהן גדול האט אריינגעברענגט פאר
far araingebrengt hot gadol koyen der blut vemes beheimes di
 for brought in has gadol kohen the blood whose beasts the

לכפרת החטא אין דעם מקום קדוש אריין, ווערן פארברענט מחוץ
mechuts farbrent veren arain kodesh Makom dem in hachet l'kapore
 outside burned were into holy place the in the sin kaporah of

למחנה. ¹² דערפאר האט אויך יהושע/ישוע געליטן מחוץ
mechuts gelitn Yeshua/Yehoshua oich hot derfar lemachne
 outside suffered Yehoshua also has therefore the camp

לשער, כדי צו הייליקן דאס פאלק דורך זיין אייגן בלוט.
blut eigen zain durch folk dos heiliken tsu kedei l'shaar
 blood own His through people the make holy to so as the gate

¹³ לאמיר דעריבער ארויסגיין צו אים אויסער דער מחנה און טראגן זיין
zain trogen un machne der oiser im tsu aroisgein deriber lomir
 his wear and camp the outside Him to go out therefore let us

חרפה. ¹⁴ ווארום דא האבן מיר נישט קיין בלייבנדיקע שטאט, נאר די
di nor shtot blaubendike kein nisht mir hoben do vorem charpe
 the but city lasting any not we have here because shame

צוקונפטיקע זוכן מיר. ¹⁵ לאמיר דעריבער תמיד מקריב זיין דורך
durch zain makrev tomed deriber lomir mir zuchen tsukunflike
 through his offer always therefore let us we seek future

אים א קרבן פון לויב צו ה', דאס הייסט די פירות פון ליפן,
lipn fun peires di heist dos Hashem tsu loib fun korben a im
 lips of fruit the means that Hashem to praise of sacrifice a Him

וואס זענען מתוודה צו זיין נאמען. ¹⁶ און פארגעסט נישט צו טאן
ton tsu nisht fargest un nomen zain tsu misvade zenen vos
 do to not forget and Name His to confess do which

גוטס און אויסצוטיילן (צו ארעמעלייט); ווארום אזעלכע קרבנות זענען
zenen korbonas azelche vorem oremelait tsu oistsuteilen un guts
 are sacrifices such because poor people to share and good

וואוילגעפעליק צו ה'. ¹⁷ זייט געהארכזאם צו אייערע מנהיגים און
un manhigim eiere tsu gehorchzam zeit Hashem tsu voilgefelik
 and leaders your to obedient be Hashem to pleasing

אונטערטעניקט זיך (צו זיי); ווארום זיי וואכן איבער אייערע
eiere iber vachen ze vorem ze tsu zich untertenikt
 your over watch they because them to yourselves submit

זעלן, ווי זיי וואלטן געהאט אפצוגעבן א חשבון; כדי זיי זאלן
zolen ze kedei cheshben a optsugeben gehat volten ze vi zeln
 should they so that account an to give had would they as souls

דאס טאן מיט פרייד און נישט זיפצנדיק, מחמת דאס דאזיקע איז פאר
far iz dozike dos machmas ziftsndik nisht un freid mit ton dos
 for is these the because sighing not and joy with do the

איך אן א נוצן.
nutsn a on aich
 benefit a without you

¹⁸ זייט מתפלל פאר אונדזערטוועגן; ווארום מיר זענען זיכער, אז
az zicher zenen mir vorem undzertvegen far mispalel zeit
 that certain are we because our sakes for pray be

מיר האבן א גוט געוויסן, און עס איז אונדזער פארלאנג אין אלעם
alem in farlang undzer iz es un gevisen gut a hoben mir
 all things in desire our is it and conscience good a have we

those who serve the Mishkan have no right to eat. ¹¹ For the zevakhim whose dahm is brought into the Kodesh HaKodashim by the Kohen Gadol as a Kapparat HaChet are burned outside the makhaneh (camp).

¹² Therefore, Yehoshua also, that he might make the Am Brit kedoshim through his own dahm, suffered outside the sha'ar. ¹³ So then, let us go out to him outside the makhaneh, bearing the reproach of Rebbe, Melech HaMoshiach. ¹⁴ For we do not have here a lasting

Ir HaKodesh, but we seek one to come. ¹⁵ By him, therefore, let us offer up a zevach todah to Hashem continually, that is, the fruit of our lips, giving

hoda'ah (confession) to SHMO (HIS NAME). ¹⁶ But do not drift away from ma'asim tovim and sharing; for with such zevakhim Hashem is well pleased. ¹⁷ Obey your manhigim and submit to them; for they are being shomer

over your neshamot, as those who have achraius (answerability, accountability) [to Hashem]. Let them do so with simcha and not with agmat nefesh, for that would not be profitable for you.

¹⁸ Daven tefillos for us, for we are persuaded that we have a clear matzpun (conscience) in everything, wishing to conduct ourselves

צו פירן אן ערלעך לעבן. ^{יט} נאכמער בעט איך אייך צו טאן דאס
 dos ton tsu aich ich bet nochmer leben erlech an firen tsu
 the do to you I ask even more life honorable an lead to

דאזיקע, כדי איך זאל גיכער צוריקגעגעבן ווערן צו אייך.
 aich tsu veren tsurikgegeben gicher zol ich kedei dozike
 you to be restored sooner shall I so that these

^כ און דער ג-ט פון שלום, וואס האט צוריקגעברענגט פון די טויטע
 toite di fun tsurikgebrengt hot vos sholem fun G-t der un
 dead the from brought back has who peace of G-d the and

דעם גרויסן פאסטוך פון די שאף יהושען/ישוען אונדזער האר,
 Har undzer Yeshuan/Yehoshuan shof di fun pastech groisn dem
 L-rd our Yehoshua sheep the of shepherd great the

דורך דעם בלוט פון דעם אייביקן בונד, ^{כא} זאל אייך מאכן
 machen aich zol bund eibikn dem fun blut dem durch
 be made you shall covenant eternal the of blood the through

שלמותדיק אין אלע מעשים טובים, צו טאן זיין רצון, ווירקנדיק אין
 in virkendik rotsn zain ton tsu tovim maisim ale in shleymsdik
 in working will His do to good deeds all in perfect

אייך דאס, וואס איז וואוילגעפעלן פאר אים דורך יהושע/ישוע
 Yeshua/Yehoshua durch im far voilgefelen iz vos dos aich
 Yehoshua through Him before well pleasing is which that you

המשיחן, צו וועמען זאל זיין כבוד לעלמי עולמים. ^{אמן}.
 Omein olamim lolmei koved zain zol vemen tsu HaMoshiachn
 Amen and ever forever glory be shall Whom to the Moshiachn

^{כב} און איך בעט אייך, ברידער, אז איר זאלט אננעמען דאס ווארט פון
 fun vort dos onnemen zolt ir az brider aich bet ich un
 of word the accept shall you that brothers you ask I and

שטראף רייד, ווארום איך האב געשריבן צו אייך א קורצן בריוו.
 briv kurtsn a aich tsu geshriben hob ich vorem reid shtrof
 letter short a you to written have I because words admonishing

^{כב} איר זאלט וויסן זיין, אז אונדזער ברודער טימאטעוס איז באפרייט
 bafrait iz Timotiyos bruder undzer az zain visen zolt ir
 set free is Timothy brother our that be know should you

געווארן, מיט וועמען, אויב ער וועט קומען אין גיכן, איך וועל אייך זען.
 zen aich vel ich gichn in kumen vet er oib vemen mit gevoren
 see you will I a short time in come will he if whom with become

^{כד} גיט אפ שלום אלע אייערע מנהיגים און אלע קדושים. די, וואס
 vos di kedoishem ale un manhigim eiere ale sholem op git
 who the saints all and leaders your all peace up give

זענען פון איטאליען, געבן אייך אפ שלום. ^{כה} זאל דער חסד זיין מיט
 mit zain chesed der zol sholem op aich geben Italy fun zenen
 with be grace the may peace up you give Italy of are

אייך אלעמען. ^{אמן}.
 Omein alemen aich
 Amen all you

commendably in all things.

¹⁹ And I urge you all the more to do this, that I may be restored to you more quickly.

²⁰ Now the Elohei Hashalom, who brought up in the Techiyas HaMoshiach, HaRo'eh HaTzon HaGadol, through the Dahm Brit Olam, even Adoneinu, ²¹ May He equip you with every ma'aseh tov in order to do His ratzon, working in us that which is well pleasing in His sight through Rebbe, Melech HaMoshiach Yehoshua, to whom be kavod l'Olemei Olamim. Omein.

²² Now I urge you, Achim b'Moshiach, bear with this dvar hachizzuk, for indeed an iggeret I have written you bekitzur (*briefly, concisely*).

²³ Have da'as that our Ach b'Moshiach Timotiyos has been released, with whom if he comes shortly, I will see you.

²⁴ Shalom greetings to all your manhigim and all the kedoshim. The ones from Italy send shalom greetings to you. ²⁵ Chen v'Chesed Hashem be with all of you.

